

Jaargang 28, nr. 3. September 2013

van wirs

Driemaandelijks tijdschrift van heemkundekring 'Amalia van Solms', Baarle-Hertog-Nassau

kaante

Colofon

Heemkundekring 'Amalia van Solms' houdt zich actief bezig met het erfgoed van onze gemeenten. Dit om de kennis ervan te vergroten, het waardevolle te behouden en te beschermen en de verzamelde gegevens voor iedereen beschikbaar te stellen. De kring verzamelt hiertoe informatie over velerlei onderwerpen uit het heden en verleden van Baarle, Castelre, Ulicoten en Zondereigen.

Overname van artikelen of gedeelten ervan is toegestaan mits bronvermelding.

Losse nummers van Van Wirskaante zijn te verkrijgen voor € 5,00 per stuk.

Openingstijden van het Heemhuis, Kerkstraat 4, 2387 Baarle-Hertog:

- Elke woensdagavond van 19.30 tot 21.30 uur
- Elke eerste zondag van de maand van 10.30 tot 12.30 uur

Contact:

Voorzitter Ad Jacobs,
Baarle-Nassau (013 5078258)
Vice-voorzitter Jef van Tilburg,
Baarle-Hertog (014-699252)
Secretaris Maria Voeten,
Baarle-Nassau (013 5078133)

Penningmeester Johan Cornelissen,
Baarle-Nassau (013-5078227)

Internet: www.amaliavansolms.org

E-mail: info@amaliavansolms.org

Gezinslidmaatschap € 20,-

Persoonlijk lidmaatschap € 15,-

Bankrelaties:

- Rabobank
De Zuidelijke Baronie
rekening 10.38.94.969
- KBC Baarle-Hertog
rekening 733-3023880-32

Realisatie en druk:

Koninklijke Drukkerij Ern. de Jong,
Baarle-Nassau
Oplage: 1150.

Inhoud

4 Voorwoord

6 Aon de praot mee ... (51) Cees Raats

Zijn hele arbeidzame leven was Cees actief in de zorg. Vele jaren was hij directeur van Janshove in Baarle. Mede dank zij Cees zijn er in Baarle vele veranderingen op het terrein van ouderenzorg in gang gezet en tot stand gekomen.

17 Reacties van lezers

22 'Hoogspanning aan de Belgisch-Nederlandse grens' (7)

28 In Memoriam

29 Bijen hebben mijn hart gestolen

35 Mijn Mathijssenbloed (2)

40 We speulen mee j duiven en we smokkelen nog wè

De verhalen van Fons Willemsen uit het Ulicoten van vroeger, in onvervalst Ulicotens dialect, zijn al

jarenlang lezenswaardig. Ook deze keer weer.

Helaas is dit de voorlaatste keer. We zijn bijna door de 'nalatenschap' van Fons heen.

42 Nieuwe leden

43 Arme Amalia (81)

45 Zondereigen volgens Charlotte Peys (2)

Redactie

André Moors

Antoon van Tuijl

Herman Janssen

Hild Segers

Ria Willekens

Leo Voeten

Jaargang 28, nr. 3, September 2013

van wirs

Driemaandelijks tijdschrift van heemkundekring 'Amalia van Solms', Baarle-Hertog-Nassau

kaante

47 Merkwaardigheden (74)

49 Aardrijkskunde in 1953

Hild gaat met ons terug naar 1953, wanneer kinderen van het 4e leerjaar aardrijkskundeles krijgen. On-

derdeel van haar bijdrage is een leuk tekstje van een Belgisch jongetje dat met zijn vader naar Amsterdam gaat.

51 Een zoekplaatje (14)

56 De dagboeken van Jo Huijbregts (3)

61 Van spellerèfke tot tweetoerige aftakas (4)

64 Kweekgras (25)

66 Bijzondere gebeurtenissen (1)

De uit Baarle-Nassau afkomstige zuster

Ancilla Willekens vierde haar 50-jarig professiefeest. Alle reden om met haar een babbeltje te maken.

69 Wie oh wie staan er op deze foto's?

70 Oude prent

71 't Baols krantje (5)

78 Activiteitenkalender september t/m december 2013

Voorwoord

De afgelopen maanden hebben in 't teken gestaan van ons zomer/vakantieprogramma.

Bij vele heemkringen staan de activiteiten dan op een laag pitje.

Hoe anders is dit bij Amalia.

Volop activiteiten met goede belangstelling. Ook de komende maanden hebben we een drukke activiteitenkalender met natuurlijk de nadruk op het Wereld Oorlog I-project.

Zoals gebruikelijk organiseren wij in de zomermaanden een reeks activiteiten die te maken hebben met ons eigen heem of die daarmee een historische binding hebben.

Elke eerste zondag van de maand is ons Heemhuis open. Tijdens deze open zondag vragen we met een snuffelthema extra aandacht voor personen, activiteiten of boeken.

Een van de afgelopen thema's was 'kijkboeken over Noord-Brabant'. We hadden voldoende boeken, geschonken of zelf aangekocht. Ze lieten zien in wat voor een prachtige provincie wij wonen. Op deze wijze tonen wij aan onze leden wat er allemaal beschikbaar is in ons documentatiecentrum.

Als we naar enkele zomeractiviteiten kijken, komen we terecht bij het bezoek aan de Boshut van Sonja Prins. Deze schrijfster liet haar bouwvallige huisje na aan mensen die met kunst bezig zijn. Beeldend kunstenaar Anne Pillen beheert het met veel respect. Zij houdt de Boshut in stand in de sfeer waarin Sonja Prins leefde. Leden die de open dag bezochten konden zelf vaststellen dat zij daar goed in geslaagd is.

Onze heemreis was ook dit jaar een terugkoppeling naar ons eigen heem. We bezochten immers het Leder & Schoenen Museum in Waalwijk en legden daarmee een relatie met de vroegere schoenenfabriek Lugano aan de Grens in Baarle. We bezochten ook slot Loevestein, waaruit Hugo de Groot destijds in een boekenkist ontsnapte en op z'n vlucht overnachtte in herberg de Swaen op Loveren. Het waren voor de deelnemers interessante en vooral in Waalwijk herkenbare bezoeken.

Tijdens de lokale heemdag bezochten we twee moderne bedrijven in Baarle. We waren te gast bij de familie Bruurs aan de Hoogstraten-sebaan. Zij heeft een heel modern melkveebedrijf en melkt al hun koeien met een computergestuurde robot. Het is prachtig om te zien hoe zo'n goed geoutilleerd bedrijf werkt waardoor men een optimaal resultaat boekt.

Verder waren we te gast bij Van den Broek Metaal & Techniek op 't Voske. Dit bedrijf staat garant voor een staaltje vakwerk in de metaalbewerking. De broers hebben tien jaar ervaring en een heel flexibele organisatie. Zo kunnen zij aan alle wensen van de klant voldoen en dat hebben we zelf kunnen zien. Zoals gebruikelijk werd de dag afgesloten met een prima verzorgd dineetje bij 'De Lindeboom'.

Als we naar ons programma voor de komende maanden kijken dan staat daar met stip op de eerste plaats de presentatie van ons WO-I boek.

Een hoogtepunt is ook als we eind september onze extra Van Wirskaante over grote gezinnen in Ulicoten presenteren. Op de eerste zondag van september presenteren wij onze 27^e heemkalender. Tussen deze drie presentaties door zijn er nog verschillende activiteiten waarover u verderop in deze Van Wirskaante informatie kunt vinden.

Al geruime tijd is onze werkgroep Zondereigen met het WO-I project bezig. De werkgroep werkt volgens een vast stramien van vergaderen. Vanuit deze structuur heeft men samenwerking gezocht met verenigingen en instellingen in het grensgebied. Hierin is men prima geslaagd en vanuit dit samenwerkingsverband is dit unieke project verder uitgebouwd. Een samenwerkingsverband waar we trots op kunnen zijn. Momenteel is men druk bezig met het uitwerken en realiseren van de fietstocht en de wandeling. Ja, het boek is inderdaad klaar en wordt op dit moment bij de Koninklijke Drukkerij Em. de Jong bv gedrukt. We hebben al proefexemplaren kunnen inkijken. Het zal werkelijk een juweeltje van een boek worden!

De presentatie van het boek is op zondag 13 oktober aanstaande in een uitverkochte zaal van 'De Wouwer' in Ravels. Tijdens de presentatie treedt de West-Vlaamse folkgroep Folgazán op met haar programma 'De Grote Oorlog van de Kleine Belg'. Het zal een geweldige middag worden en daarna is het boek voor iedereen beschikbaar. Een boek dat in iedere boekenkast van onze leden hoort te staan!

Momenteel komt er ook steeds meer belangstelling voor ons project. In het begin hebben wij

u steeds geïnformeerd via onze geijkte kanalen. Nu kunnen we merken dat de landelijke pers, ook uit Nederland, belangstelling toont voor ons uniek project. Half augustus was er persbelangstelling voor de geluidopnames van de teksten voor verschillende onderdelen van ons project. Er is overigens nog veel werk aan de winkel maar we zitten volgens de werkgroep goed op schema. We kijken allemaal uit naar zondag 13 oktober: de opening van het project 'WO-I in de grensregio. Vergeten? Opgehelderd!'

Op zondag 1 september aanstaande presenteren wij onze 27^e heemkalender. Het thema voor 2014 is 'Weldoeners'. Zoals al vele jaren is onze heemkalender een welkome aanvulling voor de bekostiging van onze talrijke activiteiten en bevelen wij de aanschaf er van daarom van harte aan.

Eind september wordt in Ulicoten het nieuwe MFA geopend. Amalia is daar op zaterdag 28 september de hele dag present met een boeiende fototentoonstelling en fotopresentatie.

Er is echter meer. De werkgroep Ulicoten heeft een extra Van Wir-

kskaante gemaakt over zo'n lichtig grote gezinnen uit Ulicoten. Alle leden van Amalia krijgen deze extra Van Wirskaante, waarin veel foto's van die gezinnen en andere informatie waaronder interviews met mensen uit die grote gezinnen. En de inwoners van Ulicoten dan? Wel, wij bezorgen gratis bij alle adressen in Ulicoten een exemplaar van deze unieke Van Wirskaante. Omdat Ulicoten iets te vieren heeft!

Bij veel activiteiten en werkgroepen kom je regelmatig dezelfde namen tegen. Deze trekkers hebben we echt nodig om al onze activiteiten georganiseerd te krijgen. Leden die hieraan mee willen werken zijn van harte welkom. Hebt u interesse? Neem dan contact op met bestuurslid Jan Willekens.

Vanaf nu vindt u in ons periodiek een nieuwe rubriek over bijzondere leden of bijzondere gebeurtenissen van leden. In dit nummer komt zuster Ancilla Willekens aan bod. Zij is een zus van ons bestuurslid Jan Willekens. Kent u bijzondere leden en of bijzondere gebeurtenissen in hun leven, meld dit dan bij de redactie.

Ad Jacobs, uw voorzitter

“Ja, er is heel wat gebeurd. Vanuit een bejaardentehuis dat qua ontwikkelingen stil stond, is er veel verbeterd op het gebied van ouderenhuisvesting en ouderenzorg.”

Aan de praot mee.... (51)

Cees Raats

ANDRÉ MOORS

Cees Raats, wie kent hem niet in Baarle. Hij is al vele jaren bijzonder actief in het Baarlese verenigings- en maatschappelijke leven. Zo was hij van 1983 tot 1996 directeur van verzorgingshuis 'Janshove' in Baarle. Na een reorganisatie werd hij tot 2006 zorgmanager van Zorgcentrum Oranjehaeve locatie Janshove.

Cees zat een aantal jaren voor het CDA in de Baarlese gemeenteraad. Bovendien verricht hij, tot op de dag van vandaag een aantal nevenfuncties waarin hij ontzettend veel vrije tijd steekt. Ik noem er enkele: secretaris/penningmeester van de lokale stichting 'dood en rouw Baarle', vice-voorzitter van het parochiebestuur, vice-voorzitter van de WMO, secretaris van de KBO, medewerker van de Lokale Omroep. Vaak nevenfuncties en vrijetijdsbestedingen waarin hij opkomt voor de belangen van de medemens. Cees doet dat met volle overtuiging. Rustig, weloverwogen formuleert hij zijn opvattingen. Het leek mij meer dan de moeite waard om eens met Cees 'aan de praot' te gaan.

Wie is Cees Raats

Cees wordt geboren in Roosendaal op 6 augustus 1946. Hij is nu dus 67 jaar. Zijn vader, Chare Raats wordt geboren in Wouw op 5 januari 1917. Hij overlijdt in Oranjehaeve in Baarle-Nassau op 7 september 1999. Moeder Marie Uijtdewilligen ziet het levenslicht in Wouwse Plantage op 6 april 1919 en overlijdt in Essen op 1 juli 1972.

Kleine Cees op de arm van zijn moeder in 1946.

Cees is de oudste in het gezin van vier kinderen. Hij heeft één zus en twee broers. Al heel snel groeit in Cees het besef dat hij graag priester wil worden. Daarvoor gaat hij dan ook in opleiding. Die maakt hij niet af, hij kiest voor een opleiding tot verpleegkundige. In het ziekenhuis van Roosendaal wordt hij al snel hoofd van de afdeling chirurgie dames, gevolgd door het adjunct directeurschap van verzorgingshuis 'de Bloemschevaert' in Roosendaal. In 1983 verhuist hij naar Baarle-Nassau en wordt er directeur van het plaatselijke verzorgingshuis. In 1996 gaat hij met VUT en in 2011 bereikt Cees de pensioengerechtigde leeftijd. Cees is sinds 31 juli 1970 getrouwd met Dymph van der Sanden (geboren 17 december 1949 in Roosendaal). Cees en Dymph hebben geen kinderen.

De jeugtherinneringen van Cees

Cees groeit op in een gezin waar door zijn ouders hard gewerkt moet worden. Zijn vader werkt vele jaren als boerenknecht bij landbouwers. Aan huis wordt door zijn vader wat tuinbouw bedreven. De laatste tien à twaalf jaar van vaders arbeidzame leven, stapt hij over naar een transportbedrijf om daarmee nog

wat pensioenopbouw te kunnen realiseren.

Cees: "Mijn moeder zorgde voor het huishouden. Als er aardbeien geplukt moesten worden, hielp ze mee. Voordat moeder met pa trouwde, was ze jarenlang huishoudster bij de pastoor in Wouwse Plantage. Haar werk bij die pastoor, een man die hield van lekker tafelen, een goed glas wijn en een lekkere sigaar, heeft tot voordeel gehad dat wij bij ons thuis ook altijd lekker eten op tafel kregen. Moeder was de spil van ons gezin. Met al onze vragen konden wij altijd bij haar terecht. Ook in de tijd dat ik werkte in het ziekenhuis van Roosendaal. Had ik daar dan iets heel naars meegemaakt, moeder had dan altijd een luisterend oor en gaf mij dan advies. Vader was de werker. Praatte niet zo heel veel. Hij had heel veel verdriet na het overlijden van ons moeder. Hij kon er jaren lang gewoon niet over praten."

Als Cees vier maanden oud is, verhuist het gezin van Wouwse Plantage naar Essen. In Essen-Hoek, een dorpje waar nog geen duizend mensen wonen, gaat hij naar de lagere school. Een tijd waarvan hij zich overigens weinig kan herinneren.

"Het was een brave school. Er gebeurde nooit iets bijzonders. Essen-Hoek was ook een dorpje met een grote sociale controle. Ik herinner me dat ik altijd tweede van de klas was.

Dank zij de sponsoring door de parochie, via de pastoor, kon ik na de lagere school doorstromen naar het College van het Eucharistisch Hart in het Belgische Essen om daar voor priester te gaan studeren. Bij ons thuis hadden ze immers niet het geld daarvoor."

Cees wil priester worden

Cees vertelt dat hij eigenlijk voorbestemd was om naar het College (Klein Seminarie) te gaan om priester te worden. "Ik kwam uit een agrarische sector, ik was de oudste thuis, ik kon redelijk goed leren, was misdienaar geweest en bij ons thuis waren ze goed bevriend met de pastoor. Ik was trouwens de enige uit mijn klas die naar het College is gegaan.

De kerk van het College in Essen waar Cees studeerde.

Cees als 14-jarige.

Dat College waar niet minder dan 200 jongens uit heel Vlaanderen studeerden, lag slechts op twee km. afstand van ons thuis. Ik was er intern. Om de twee maanden mochten we even naar huis, van zaterdagmiddag tot zondagavond. In de zomermaanden hadden we twee maanden vakantie. Ik was zó graag in het College dat ik dan elke dag al heel vroeg terug ging. Elke morgen was ik dan hulp voor de paters bij twee of drie missen. De laatste paar dagen van mijn va-

kantie ging ik met de broeders de chambretjes poetsen. Zó graag was ik daar. Er was daar een heel grote slaapzaal. In je chambrette stond een bed met een kastje. Wassen deed je met koud water. Rond half tien 's avonds gingen we naar bed en 's morgens om zes uur stonden we weer op. Om zeven uur zaten we dan in de kerk. De paters van wie we les kregen, waren behoorlijk streng. Contacten naar buiten toe waren er niet bij. Als leerlingen contacten hadden met de buiten-

wereld, werden die meteen ontslagen. Bij het College hoorde een boerderij en daar hadden ze een heel knappe dochter. Die mensen kwamen in het College naar de kerk. Alle jongens werden verliefd op die dochter. Een jongen was op een zondag ontsnapt en was naar die boerendochter gegaan. Ze hebben hem meteen van school gestuurd. We hebben die jongen nooit meer teruggezien.

Elke woensdagmiddag waren er verplichte wandelingen of verplichte sporten. De meeste wandelingen kwamen bij ons thuis voorbij. Ons moeder stond dan aan de poort en zwaaide dan even. Als ik ze een enkel keertje vlug een hand gaf, riepen die paters al 'doorlopen'. Daar had ik het wel eens moeilijk mee.

Grieks deed ik er heel graag. Ik vond dat een prachtige taal. Ik zat er met zesentwintig jongens in de klas. Volgens mij is er daarvan uiteindelijk niemand priester geworden."

Klassenfoto van het College in Essen ca. 1965. Cees staat bovenaan, 1e van links.

Vervolg studie in Leuven

Cees studeert in Essen gedurende zeven jaar. Hij was er zoals hij dat noemt, helmaal 'verbelst'. Dan vertrekt hij naar de Paters Redemptoristen in Leuven.

"Mijn moeder vond het geweldig dat ik priester wilde worden.

Vader heeft zich daar nooit zo over uitgesproken. Ik volgde er gedurende zes maanden het Noviciaat. De opleiding daar duurde in totaal zes jaar. We zaten maar met zes jongens in een groep. De leef- en studeerregels waren er nog veel strenger als in Essen. Wij mochten bijvoorbeeld geen kranten lezen

Cees in de tijd dat hij op het College van Essen was. Foto ca. 1965.

en TV kijken. Ik kreeg steeds meer behoefte om contacten te hebben met jongens die ik kende uit mijn tijd in Essen en die elders aan de universiteit van Leuven studeerden. Op een gegeven moment had ik kunnen regelen dat ik belast werd met het ophalen van medicijnen bij een apotheek in Leuven. Dat gaf mij wat meer vrijheid. Tot het moment dat ik bij een frituur kwam en ontzettend zin kreeg in een frietje.

Ik had van thuis een paar centen op zak, maar wat gebeurt er. De overste van het Noviciaat komt er toevallig op zijn fiets voorbij gereden.....

Cees stopt met de priesteropleiding

Toen ik weer terug was op het Noviciaat moest ik bij hem komen en kreeg een ontzettende uitbrander. Ik was zó teleurgesteld en eigenlijk ook zó boos dat ik meteen tegen hem zei, ik stop er mee. Hij deed geen enkele moeite om mij op andere gedachten te brengen. Integendeel. Hij zei, regels zijn regels en als je daar niet aan houdt, stap je maar op. Vanaf dat moment mocht ik geen contact meer hebben met de andere studenten, bang als hij was dat ik die zou beïnvloeden. Ik heb mijn koffers gepakt en dezelfde avond op 28 februari 1968 met de trein naar huis gegaan."

De moeder van Cees is erg teleurgesteld na het besluit van Cees om te stoppen met de priesteropleiding.

"Iedereen in het kleine dorpje waar we woonden keek ons er op aan. Moeder vond het erg dat er over ons werd gepraat. Terugkijkend op die voorbij periode moet ik stellen dat ik wel teleurgesteld ben in het instituut Kerk. Niet in het inhoudelijke van de Kerk. Die kan heel veel betekenen voor de mensen."

Een volgende stap: opleiding voor en werkzaam in de zorg

"Hoe dan ook, ik ben gaan nadenken over de volgende stap in mijn leven. Ik zocht iets in de zorg of verpleging. Een paar dagen later sla ik de krant open en zie dat er op 1 maart in het ziekenhuis in Roosendaal een derdejaarsopleiding start voor verpleegkundige A. Na een gesprek kon ik er meteen beginnen, samen met vijf meisjes en drie jongens. Ik vond het een gemakkelijke opleiding. Onderdeel van de opleiding was natuurlijk ook de praktijk. De contacten met patiënten op de chirurgische afdeling lagen mij heel goed. Verpleging van die mensen sprak mij erg aan. Al vrij gauw, in 1969, werd ik

Ca. 1969. Uiterst rechts Cees als hoofd van de chirurgie dames.

Verzorgingshuis 'de Bloemschevaert' in Roosendaal waar Cees in 1976 adjunct-directeur werd.

werd ondernomen, terwijl ik een doener ben.”
 Gedurende zeven jaar oefent Cees er de functie uit van adjunct-directeur. Dan wordt hij door de inspectie van de bejaardenoorden gevraagd om directeur te worden van 'St. Jan', later 'Janshove' in Baarle. Er solliciteren niet minder dan 72 mensen, maar Cees wordt het.

Ook de vrouw van Cees heeft verzorgingsbloed in haar aderen

er hoofd van de afdeling chirurgie dames. Op die afdeling werkten een aantal oude, doorwinterde vrouwelijke verpleegkundigen. Ik heb mijn best moeten doen om me in te vechten als jong ventje van 22 tussen al die dames maar het is me wel gelukt. Ik had ook een goede relatie met de chirurgen. Alles bij elkaar heb ik er acht jaar met heel veel plezier gewerkt.”

Ondertussen wordt er in Roosendaal een nieuw verzorgingshuis gebouwd. Dat krijgt de naam 'de Bloemschevaert'. In 1976 wordt Cees gevraagd om er adjunct-directeur te worden. Cees grijpt de kans met twee handen aan.
 “Aanvankelijk had ik het er wel moeilijk. Het was een vrij statische wereld waar met vaak nog mobiele mensen nauwelijks iets

Als Cees de opleiding volgt voor verpleegkundige, leert hij al snel het meisje kennen waarmee hij op 31 juli 1970 trouwt.
 “Bij ons thuis hadden ze daar een beetje problemen mee omdat ik al zo snel na het beëindigen van de priesteropleiding op Dymph verliefd werd. Onze verkering groeide heel langzaam. Als ik in het weekend moest werken, zag ik haar niet. Dymph was aanvankelijk huishoudelijk medewerkster in een klooster in Roosendaal. Later ging ze werken in een breifabriek. Daar werkte zij zich op tot modelknipster en ging ze werken in een bedrijf in Kalmthout. Toen ik Dymph leerde kennen, werkte ze nog in die breifabriek in Roosendaal. Ik heb Dymphy voor het eerst ontmoet in een dancing in Nispen. Het klikte tussen ons. Dymph is eigenlijk het enige meisje waarmee ik verkering heb gehad. Nadat we getrouwd zijn, zijn we in Essen - Wildert gaan wonen. Daar hebben we vier jaar gewoond en zijn toen naar Essen verhuisd. Na twee jaar Essen gingen we in Roosendaal wonen. In Nispen heeft Dymph nog een paar jaar als kok gewerkt in een gezinsvervangend tehuis, vergelijkbaar met Amarant. Dat

Cees (2e van rechts, bovenste rij), is in 1976 met collega's bezig om de Bloemschevaert schoon te maken.

Het is 31 juli 1970: de trouwdag van Cees en Dymph.

Cees serieus? Valt wel mee. Hier neemt hij als 'schooier van St. Jan' in 1984 deel aan het carnaval in Baarle (foto Gerda Norbart).

Cees is van alle markten thuis! Hier neemt hij in 1977 deel aan een modeshow. De dames van de Bloemschevaert genieten zichtbaar.

aan zijn nieuwe klus als directeur van het verzorgingshuis in Baarle. "Ik trof er een bejaardenhuis of verzorgingshuis aan dat heel erg intern gericht was. Als je daar als nieuwe bewoner kwam, viel de ijzeren voordeur letterlijk achter je dicht. Er was geen openheid naar

deed ze heel graag, gaf haar enorm veel voldoening. Ze werd er door de bewoners op handen gedragen. Echt waar. In 1983 verhuisden we naar Baarle-Nassau en moest ze dat werk laten vallen. Op Janshove is zij toen begonnen met het verrichten van allerlei vrijwilligerswerk. Toen ik in 2006 stopte met mijn werk in Baarle-Nassau, is ze daarmee ook gestopt. De laatste paar jaren verricht ze huishoudelijk werk."

Aan de slag in Baarle bij het oude Janshove

In 1976 begint Cees dus vol goede moed en met heel veel motivatie

Het oude Janshove is in 1955 nog maar net in gebruik genomen (foto Gerda Norbart).

De centrale hal in het oude Janshove (foto Gerda Norbart).

de buitenwereld toe. Er waren geen vrijwilligers. Ik heb meteen gezien dat er nogal wat kansen en mogelijkheden lagen om er een meer extern gericht Janshove van te maken. De bewoners, vaak nog maar net 65 jaar oud, waren dikwijls nog vitale mensen. Bijscholingen voor het verzorgend personeel waren er niet. Ik wilde er aan gaan werken dat het huis een heel open gebeuren zou worden, een heel centrale plek in het dorp. Ik wilde graag zorg gaan organiseren en daarbij vrijwilligers en familieleden van de bewoners gaan betrekken. Dat ben ik gaan uitbouwen. Natuurlijk ging dat in het begin met vallen en opstaan. Met het bestuur, o.a. bestaand uit Janus Raeijmaekers, Toon Daverveldt, Frans Loots, Ann Grimbergen en mevrouw de Grauw kon ik goed samenwerken. Ik kreeg van hen de ruimte," aldus Cees.

Ontwikkelingen op Janshove gaan snel

Volgens Cees heeft die goede samenwerking er ook toe geleid dat er een nieuw Janshove werd gebouwd. De kamertjes in het oude Janshove waren veel te klein, zeker gezien toekomstige ontwikkelingen op het terrein van zorg.

Ook hebben we aandacht gevraagd en gekregen voor dementerenden. We waren het eerste verzorgings-

huis dat een eigen dagbehandeling kreeg, waar dementerenden vanuit hun thuissituatie een dag of twee dagen per week op een goede manier werden beziggehouden. Dagverzorging hebben we ook binnengebracht voor mensen die in de thuissituatie woonden en die een vorm van verzorging nodig hadden omdat zij bijvoorbeeld hun dagritme niet goed meer ingevuld kregen of bloot stonden aan vereenzamingsprocessen. We kregen vergunning voor veertien verpleeghuispatiënten, waarvoor de Zilverlinde toen is gebouwd. Ook hebben we in 1987 een aantal

V.l.n.r. Toon Daverveldt, Janus Raeijmaekers en Ann Grimbergen hebben zojuist (12 november 1984) de eerste steen gelegd van het nieuwe St. Janshove (foto Gerda Norbart).

Op de door Gerda Norbart gemaakte foto uit 1985 is zowel het nieuwe Janshove (!) als direct daarachter het oude Janshove te zien. Vooraan rechts is het voormalig klooster van de zusters.

Dagbehandeling in 1985. De heer Ashman is bezig met figuurzagen (foto Gerda Norbart).

deze regio. Het is allemaal veel te groot geworden. Ik geloof dat het personeelsbestand uit een paar duizend mensen bestaat. Die schaalvergrotingen zie je overigens in heel Nederland waarbij de top niet meer weet wat er op de werkvloer gebeurt. En de salarissen van die topmensen stegen gelijktijdig exorbitant.

Gelukkig is de Baarlese locatie wel gastvrijheid blijven uitstralen, die dicht bij de mensen staat en goed benaderbaar is.”

aanleunwoningen gebouwd die inmiddels al weer zijn gesloopt in afwachting van een totale herontwikkeling van Janshove. En weer wat later is de Croon gebouwd. Ja, er is heel wat gebeurd. Vanuit een bejaardentehuis dat qua ontwikkelingen stil stond, is er veel tot stand gebracht op het gebied van ouderenhuisvesting en ouderenzorg. Als ik daar aan terug denk, schiet mij te binnen dat ik vaak naar het provinciehuis in Den Bosch ben geweest om te pleiten voor Baarle.”

Alles wordt anders na de fusie met Lucia en Thebe

In 1996 is Janshove een fusie aangegaan met verpleeghuis Lucia in Breda. Cees wordt dan zorgmanager in Baarle en tevens lid van het managementteam Oranjehave, een samenwerkingsverband van meerdere verzorgingshuizen met Lucia. Achter die fusie en samenwerking kon Cees, zo vertelt hij, wel staan. Cees: “Maar nu slaan ze naar mijn opvatting door, want ondertussen is Oranjehave weer opgegaan in Thebe. Er is nu een monopoliepositie ontstaan voor een grote zorgaanbieder in

In 2003 organiseert Janshove het project 'Ouderen en Peuters' en dat is een groot succes. Rechts is mevrouw Smid (foto Gerda Norbart).

Ook de babydag in 2003 is bijzonder geslaagd. Janshovebewoner Anton van Deursen geniet met volle teugen van de prachtbaby. Links Josette Korsmit (foto Gerda Norbart).

Wanneer is het nieuwe Janshove klaar?

Even hiervoor vertelde Cees al over de sloop van de aanleunwoningen. Volgens hem is het de bedoeling dat er een volledig nieuw Oranjehave/Janshove ontstaat met grotere appartementen waarin de bewoners vanuit Oranjehave/Janshove zorg kunnen krijgen (naar het voorbeeld van de Croon). Maar ook met kleinschalige woon-eenheden voor dementerenden die

wel dingen samendoen als koken en recreëren. Het huidige gebouw van de Croon zou blijven bestaan, de rest zou worden gesloopt. Op dit moment liggen alle ontwikkelingen stil. Dat heeft vooral te maken met problemen bij de woningbouwcoöperaties. Leystromen zou moeten zorgen voor de nodige centen voor de bouw. Naar wat ik gehoord heb springt de gemeente en Thebe ieder bij met 600.000 euro en zou de bouw toch weer opgestart worden maar dan in een

wat afgeslankte vorm maar wel met een voor het hele gebeuren onontbeerlijk grandcafé. Of er in de nieuwbouw meer kamers komen voor mensen uit Baarle-Hertog is volgens mij nogal onzeker. Wanneer er begonnen wordt met de sloop van het huidige Janshove en de volledige nieuwbouw gereed is? Ik zou het niet weten."

Nevenactiviteiten

Nu Cees gepensioneerd is, heeft hij meer tijd voor zijn nevenactiviteiten. Zo is hij secretaris van de plaatselijke KBO. Ook is hij voorzitter van de CUBAG, een samenwerkingsverband van vijf KBO's hier in de buurt.

De KBO's in Nederland hebben volgens hem wel een oubollig imago. Hij wil graag naar een KBO Baarle-Nassau die twee belangrijke zaken doet:

- het organiseren van activiteiten waar mensen elkaar kunnen ontmoeten;
- het zijn van een belangrijke belangenbehartiger voor ouderen die medespeler wordt over zaken die belangrijk zijn voor ouderen.

"Wat ik ook wil is vaker themabijeenkomsten organiseren, zoals we dat gedaan hebben samen met de notaris over schenkingsrecht, testament en dergelijke. Een ander goed voorbeeld was de themabijeenkomst over dementie."

Ook op kerkelijk gebied is Cees actief. Hij is bijvoorbeeld vice-voorzitter van het parochiebestuur. Ook daar staan volgens hem de ontwikkelingen niet stil zoals de ontkerkelijking en het gebrek aan pastores.

Omdat in Baarle twee kerken staan is het volgens Cees ook heel normaal dat je nadenkt hoe dat verder

In 2005 vindt de feestelijke opening plaats van het Grand Café in Janshove. Burgemeester Hendriks scheidt mee op. Naast hem vrijwilligster Diny Markerink. Vooraan links mevr. Silvius (foto Gerda Norbart).

Cor van Sas - Lemans en Theo Detering laten het zich goed smaken in het Grand Café (foto Gerda Norbart).

Cees (uiterst links) in 1991 aan het werk voor de Lokale Omroep (foto Gerda Norbart).

moet, gezien die ontkerkelijking. "We hebben daarom als parochiebestuur al samenwerking gezocht met de Remigiusparochie van Baarle-Hertog. Onze twee kerken staan op 200 meter van elkaar met dubbele voorzieningen. Afspraak is in elk geval al dat in noodsituaties de pastores van beide parochies elkaar waarnemen. Stel dat bij ons de verwarming uitvalt, dan kunnen wij gebruik maken van de Remigiuskerk. Alle grote investeringen in het kerkgebouw moeten telkens heel goed beoordeeld worden omdat we niet blind moeten zijn voor de toekomst. De discussie over de vraag of onze kerk in de toekomst nog te handhaven is, wordt in ieder geval al bespreekbaar. En dat is winst ten opzichte van het verleden. Maar eens ligt de vraag nadrukkelijk op tafel. Wat doen we met twee kerken in Baarle? Vanuit historisch besef ben ik het met je eens dat de Remigiuskerk dan van

grotere importantie is dan de Hollandse kerk."

De gemeenteraad was eigenlijk niet zijn stiel

Gedurende dertien jaar, van 1998 tot 2011, was Cees namens het CDA een gewaardeerd lid van de

gemeenteraad van Baarle-Nassau. Hij was in die tijd ook fractievoorzitter. Af en toe woont hij nog wel eens een gemeenteraadsvergadering bij als medewerker van Omroep Baarle. "Als ik ze dan bezig zie en hoor, denk ik, dat raadslidmaatschap was eigenlijk niets voor mij. Hier hoor ik niet thuis. Men stelde

1998: Cees als gemeenteraadslid. Zo te zien heeft hij zijn bedenkingen bij het raadslidmaatschap! (foto Gerda Norbart).

2006: Cees is zojuist door burgemeester Jan Hendrikx een Koninklijke Onderscheiding opgespeld (foto Gerda Norbart).

en stelt zich te weinig de vraag: ga nou eens na wat deze gemeenschap wil. Werk samen in plaats elkaar constant bekritisieren. Ik heb een jaar met de fractie van het CDA in de oppositie gezeten. Nou, dat is helemaal niks voor mij. Dan moest je van de achterban je wel eens hard opstellen en tegen zijn. Nou, dat is niks voor mij."

Hobby's

Echte onspannende hobby's heeft Cees eigenlijk niet. Hij is geen fervent sporter. Hij kan zijn ei helemaal kwijt in de nevenactiviteiten die hij verricht.

"Geleidelijk aan zal ik toch wel wat zaakjes moeten gaan afbouwen, want ik heb bijna een dagtaak aan al mijn activiteiten. 's Morgens om negen uur zit ik al achter mijn pc of ben ik naar een vergadering. Eigenlijk is er geen vrije tijd over om samen bijvoorbeeld eens flink te gaan wandelen of fietsen."

Afscheid

Cees, ik vond het aangenaam om met jou te praten over de zaken die in dit interview aan de orde zijn

geweest. En speciaal bedoel ik dan onderwerpen die voor oudere Baarlenaren van belang zijn. Je hebt je al vele jaren voor die doelgroep ingespannen. Ik weet zeker dat ook oudere leden van Amalia jouw toelozende inzet waarderen. Je was en bent een bruggenbouwer, iemand die meedenkt en oplossingsgericht handelt.

Namens alle leden bedank ik jou voor je openhartigheid en wens je samen met je vrouw Dymph nog heel veel gelukkige en gezonde jaren toe!

Het huidige vooraanzicht van Janshove in de St. Janstraat.

Op de achtergrond de Croon. Links een stuk van de achterzijde van Janshove. Gerda Norbart maakte deze foto in 2007.

Reacties van lezers

VAN DE REDACTIECOMMISSIE

Ook deze keer ontvingen we weer verschillende reacties. Bedankt daarvoor! Er waren ook twee kritische reacties bij. Ook die hebben we uiteraard opgenomen.

We kregen zelfs een bijzondere reactie uit Zuid-Afrika van iemand die inschreef voor ons boek over WO I, 'Hoogspanning aan de Belgisch-Nederlandse grens'.

Valt u ook iets op in deze Van Wirskaante? Hebt u een tip, opmerking of suggestie? Schroom niet en neem contact op met ons redactielid André Moors Hertogenstraat 14, 5111 AR Baarle-Nassau (e-mail amoors@planet.nl of telefoon 013 5079556).

Naar aanleiding van boek 'Hoogspanning aan de Belgisch-Nederlandse grens'

Leo Venrooy Zuid-Afrika:

Dag André,
Mijn hobby is 'Geschiedenis'. Militaire geschiedenis heeft mijn hoofdinteresse. In het tijdschrift 'In Brabant' las ik over jullie project. Op het internet las ik vervolgens meer details. Het onderwerp lijkt mij nu precies iets waarvan ik het

naadje van de kous wil weten. Vooral omdat ik veel overeenkomsten zie tussen de Dodendraad en de versperring tussen West- en Oost Duitsland ten tijde van de Koude Oorlog. Ik woonde daar vlakbij van 1965 tot 1981 en heb vaak vanuit het vrije westen naar het oosten gekeken. Ik heb bij deze Innerdeutsche Grenze ervaren op wat voor manier families van elkaar werden gescheiden met meestal groot menselijk verdriet. En dat verdriet was onbelangrijk, ondergeschikt aan het GROTE, voor de beleidsmakers. Dat heeft diepe indruk op mij gemaakt. Ik wist niet dat ditzelfde verschijnsel heeft plaatsgevonden tijdens WO1. Daarenboven heb ik grote bewondering voor mensen die hun vrije tijd opofferen om anderen deelgenoot te maken van wat het verleden ons allemaal heeft gebracht, zodat wij daarvan zouden kunnen leren. Ik ben geboren in Eindhoven (1945) en opgegroeid in 's-Herto-

genbosch. Gewoond heb ik, na 1965, op vele plaatsen in onze wereld, maar Noord-Brabant houdt een speciaal plekje in mijn hart.

Groet,
Leo Venrooy
Zuid-Afrika

Naar aanleiding van artikel Jes Seegers 'Mijn Mathijssenbloed'

Willem van Gool:

Beste Jef, beste André,
Tijdens de Midzomernachtfair heb ik jullie aangesproken over het stuk tekst in Van Wirskaante van Jes Seegers.
Hierbij enkele opmerkingen. Normaal gesproken sla ik teksten, gemaakt door dhr. Jes Seegers, altijd over. De reden is, te lange tekst, niet interessant, niet volgens waarheid en altijd is zijn eigen ik te prominent aanwezig. Denk hierbij aan de pagina grote stukken, die destijds in Ons Weekblad verschenen over de verkeersproblematiek van de Gen. Maczeklaan.
Goed, ik ben aan het lezen in Van Wirskaante van 2 juni en bij het artikel 'Mijn Mathijssenbloed en rode draden in mijn leven (1)' aangekomen, zag ik, een paar bladzijden verder, dat de kapel op Nijhoven behandeld werd. Dat interesseerde mij omdat ik vroeger in die werkgroep zat, dus ben ik toch maar van voor af aan gaan lezen. Nou nou, je moet het maar

durven, zo met passie over je eigen ik schrijven. Zelfverheerlijking van de eerste orde!

In het deel vanaf 'Nijhoven, mijn broer en ik', maakt hij het wel erg bont, zeker op het einde.

Mocht je het nog niet gelezen hebben, probeer het eens!

Mijn zorg!

Achter de kop van het artikel staat een (1) en aan het einde staat 'wordt vervolgd'. Dat gaat toch niet waar zijn zeker?

(J)Yes, enough is enough! Een beroemde spreuk, maar niet van Shakespeare.

Met vriendelijke groet,
Willem van Gool

Gerrit de Jong:

Mijn reactie betreft voornamelijk het tweede gedeelte van het artikel van Jes Seegers vanaf 'Nijhoven, mijn broer en ik'. Pagina 38 e.v. Op pagina 42 van bovenvermeld artikel staat 3e kolom bovenaan: 'Jes jongen, als wij er niet geweest waren dan was van heel de kapel niets overgebleven'. Aldus Jan Seegers over de Sint-Salvatorkapel of de kapel van Nijhoven te Baarle-Nassau.

Natuurlijk moeten er kartrekkers zijn, om het zomaar eens te noemen, van een project, in dit geval de Sint-Salvatorkapel te Baarle-Nassau. Zonder de geheel vrijwillige inzet en sponsoring van Jes en Jan Seegers zou dit grote project anders niet tot een goed einde zijn gekomen. Echter vergeet hierbij niet de talloze vrijwilligers van de buurtschap Nijhoven maar ook andere vrijwilligers. Vaklieden die vrijwillig en zonder enige vergoeding aan de kapel c.q. klokkentoren etc. hebben gewerkt. Echter

vooral de kunstenaar, binnen de 'Werkgroep kapel van Nijhoven', de beeldhouwer Stan Grooten heeft hier een grote hand in gehad (zie foto van Gerda Norbart waarop is te zien dat Stan aan het werk is). Zonder zijn tomeloze inzet zou dit project niet tot een goed einde zijn gebracht. Alles wat met heiligenbeelden, afzonderlijk of gegroepeerd te maken heeft in de Sint-Salvatorkapel of in de beeldentuin heeft Stan Grooten in zijn handen gehad. Hierbij valt te denken aan:

1) De 14 Staties van de Kruisweg. Deze waren in een zeer erbarmelijke staat. Hij heeft ze schitterend gerestaureerd en opnieuw geschilderd. Het resultaat mag er zijn inclusief betonnen omkastingen met glas en glaslatten.

2) Daarna kwamen de 15 Geheimen van de Rozenkrans aan de beurt. Ook hier waren de beeldengroepen in slechte staat. Ook hier heeft Stan Grooten echt kunstwerk afgeleverd en alle Geheimen van de Rozenkrans prachtig gerestaureerd. Hier bleef het niet bij.

3) De Zeven Smarten van Maria moesten ook gerestaureerd worden. Sterker nog er moesten zelfs een of meerdere van de Zeven Smarten opnieuw ontworpen en gemaakt worden. Dit heeft Stan Grooten ook tot een goed einde gebracht.

4) De Calvarieberg moest gerestaureerd worden want stukken beton lieten los uit hun bewapening.

5) De Sint-Salvatorkapel werd van binnen en buiten opgeknapt. De heiligenbeelden in de kapel nam Stan Grooten voor zijn rekening. Zij staan er nu prachtig gerestaureerd en opnieuw geschilderd bij.

6) Heiligenbeelden bij de Lourdesgrot werden ook onder handen genomen. Dus alles wat met beelden in de kapel of met de beeldentuin te maken heeft Stan Grooten in zijn atelier gehad en hij heeft voortreffelijk werk, met een groot oog voor kunst, geleverd.

Intussen kwamen er een hoop zaken bij zoals:

Klokkentoren, met klokken in langdurig bruikleen uit het voormalige

klooster van de Broeders van De la Salle aan de Pastoor de Katerstraat te Baarle-Hertog-Nassau.

Het asuutstrootveld met gedenkmuur en monumentje en afrastering.

Paden met dolomiet.

Het opknappen van de kapel zowel binnen als buiten.

Als je voor alles een persoonlijke planning maakt vanaf: 'Doelstelling tot en met tijdsduur' en die als afzonderlijke blokken in een totaal werkschema van anderhalf jaar past dan moet het project wel in een stroomversnelling komen! Alleen pastoor Maickel Prasing weet van dit schema en de werkzaamheden. Hij zag problemen aankomen bij de 'Werkgroep kapel van Nijhoven' als de versnelling zonder medeweten van de werkgroep doorgezet zou worden. Dan is het niet verwonderlijk dat je op een bepaald moment van bovenvermelde werkgroep hoort dat je te snel 'een te grote boom geworden was die daarbij kleinere boompjes verstikt had'.

Natuurlijk hadden de mensen van de 'Buurtschap Nijhoven' er geen idee van hoe de geld- en materiaalstromen op gang kwamen en welke inspanningen dat kostte. Het werd hen immers niet verteld! Natuurlijk komt er veel werk op je af, als je alles in eigen beheer en planning etc. houdt. Niettemin chapeau voor het eindresultaat. Echter alles valt of staat met medewerking van vrijwilligers, sponsoren, vaklieden enz. Soms moet je een teleurstelling kunnen incasseren. Het Kerkbestuur en de 'Buurtschap Nijhoven' hebben de plannen van de provincie Noord-Brabant en de gemeente Baarle-Nassau afgewezen onder het mom van: 'Handen af van onze

kapel'. Dit doet mij denken aan de volgende spreuk/tekst die boven de ingang van de Sint-Salvatorkapel staat: 'WY HANDHAVEN HET ERFDEEL ONZER VADEREN' (1 MACHXV34).

Met vriendelijke groet,
Gerrit de Jong oud lid van de 'Werkgroep Kapel van Nijhoven'

Naar aanleiding van artikel 'Wie oh wie staan er op deze foto's?'

Nell de Jong-de Kort:

Dag Dré,
Op één van de foto's staat mijn vader Harrie de Kort. Het gaat om foto 3 op pagina 86 van Van Wirskaante 2013/2. Hij staat op de achterste rij, tweede van links, en zijn broer Janus staat links van hem, dus derde van links. Mijn vader was getrouwd met Miet van Opstal en mijn oom met Jo Rentiëns. Ik denk dat de foto te maken heeft met de voetbal, want één van de klein mannen heeft een voetbal in zijn handen en, behalve de persoon aan de rechterkant

(een bestuurslid?), dragen ze ook een sporttenu. De foto is ca. 1916 genomen voor café In de Kroon, dat door mijn ouders en na het overlijden van mijn vader door mijn moeder werd uitgebaat. Nu is dat De Kneut. Mijn vader was ook aannemer. Waar nu het terras is van De Kneut, stond vroeger de timmerwinkel van mijn vader.

Groetjes,
Neil de Jong-de Kort
Baarle-Nassau

Ton Bluekens:

Hallo André,
Inmiddels ben ik lid geworden van 'Amalia' en heb het tijdschrift 'Van Wirskaante' mogen ontvangen. Een interessant boekwerkje met een aantal voor mij bekende plaatjes! Zeer verrassend voor mij was foto nr.17 van de onbekende foto's op blz. 89. Het betreft café de Zwaan van mijn overgrootvader Josephus Kusters aan de Dorpsstraat te Ullicoten (thans nr. 65). Op de foto zijn v.l.n.r. te zien: Josephus (Jef) Kusters, Kee Kusters (niet

zeker), Joanna Verschueren (vrouw van Jef), Marie Kusters (later zuster Allegonda), en onbekend.

Voor de volledigheid vermeld ik nog wat gegevens over deze personen: Josephus Kusters geboren te Ulicoten 12 juni 1854 en overleden te Ulicoten 6 dec.1937;

Cornelia (Kee) Kusters geboren te Ulicoten 12 mei 1891 en overleden te Ulicoten 12 februari. 1939 (dochter van Josephus Kusters en Hendrika Sommen);

Joanna Verschueren geboren te Poppel 27 juni 1860 en overleden te Ulicoten 16 augustus 1924 (2e vrouw van Jef, geen kinderen uit dit huwelijk);

María Kusters geboren te Ulicoten 16 mei 1894 en overleden te Sambek 30 december 1988 (dochter van Josephus Kusters en Hendrika Sommen);

De man rechts lijkt mij niet mijn grootvader Janus en ook niet zijn broer Gust.

Wat een fraaie gevel had dit café!

Beste groet,
Ton Bluekens

Op blz. 88 stond van een foto van een tot dan toe onbekend persoon (foto nr. 12). Met dank voor de medewerking van enkele familieleden van betrokkene, weten we nu wie het is. Het gaat om Miet Michielsens uit Ulicoten, geboren in 1905. Ze werd later kloosterzuster bij de Dominicanessen in Rotterdam.

Naar aanleiding van artikel 'Ook Ulicoten in de schijnwerper'

Verschillende lezers stuurden een mailtje of pleegden een telefoontje over een foutief onderschrift bij

een foto op blz. 82. De bewuste foto is hier nogmaals afgedrukt. De eerste zin van het onderschrift was juist, namelijk: **Anneke de Graaf, Fien Geerts, Jo en Cor Laurijssen bidden in 1941 bij het grafje van Marieke, het zusje van Anneke.** Onjuist was echter de tweede zin: **Anneke overleed toen ze bijna vijf jaar was.** Daar had uiteraard moeten staan: **Marieke overleed toen ze bijna vijf jaar was.** Excuses voor deze vergissing.

Naar aanleiding van artikel 'Een dialectbijdrage van Wim Verschueren'

In de inleiding van het artikel op blz. 59 stond een verkeerde naam. Er stond vermeld: **Wim Verschueren, broer van o.a. Wim en Ad, woonde vroeger aan de Alphenseweg.**

Er had moeten staan: **Wim Verschueren, broer van o.a. Louis en Ad, woonde vroeger aan de Alphenseweg.**

Naar aanleiding van artikel 'Een 18e-eeuws werkboekje'

T. Van Steen:

Geachte redactie,
In een interessant artikel 'Een 18e-eeuws werkboekje' van Van Wirskaante van 1 december jl. staat volgende tekst:
'Het jaartal op bladzijde 13 (1894) moet een vergissing zijn. Onze werkman kan niet zomaar een eeuw verder springen in zijn rekeningen. (Afb.6)'

Het jaartal is echter niet 1894 maar 1807.

In de eerste vermelding van 1807 lijkt het 3e cijfer misschien een 9 maar dit is echter een 0 en het streepje aan de 0 hoort tot de letter k van "afgerekent".

Het 4e cijfer is een 7, als je vergelijkt met Afb.8 1794; hier is duidelijk het verschil te zien tussen een cijfer 4 en een cijfer 7.

In de 2e vermelding op dezelfde bladzijde staat nogmaals 1807.

Hierbij wil ik nog meegeven dat er van dergelijke boekjes in het Rijksarchief vergelijkbare exemplaren bewaard zijn, o.a. in OGA Hoogstraten. Meestal is er eveneens een bladzijde met persoonlijke aantekeningen met data van huwelijk(en), geboortes kinderen, overlijdens en begrafenissen. Het is aan de hand van deze gegevens dat je veelal de opsteller kan achterhalen.

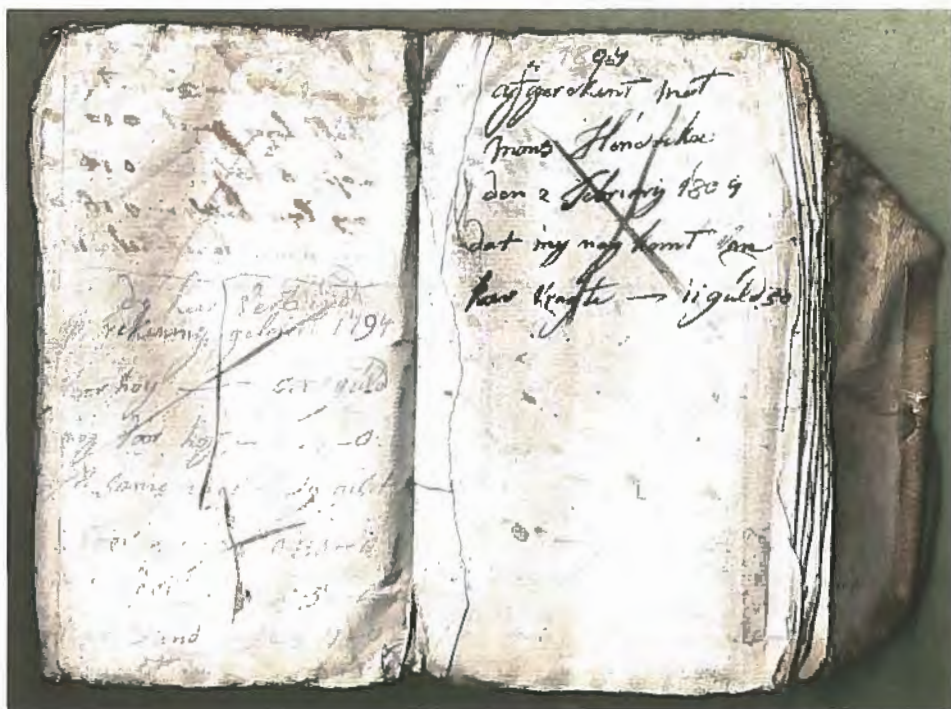
Vriendelijke groeten,
T. Van Steen

Complimenten voor redactie

Ria Snapper- Wens:

Beste André,
Het is weer een mooi nummer geworden, het juni-nummer Van Wirskaante.
De variatie aan verhalen met hun eigen geschiedenis, die stuk voor stuk de moeite waard zijn en de vele daarbij geplaatste mooie oude foto's, maken er een prachtig geheel van.
Dat alles bij elkaar maakt 't voor mij bijzonder plezierig om te lezen. Mijn complimenten aan alle medewerkers zijn dan ook zeker verdiend.

Met vriendelijke groeten van uit Breda.
Ria Snapper- Wens

Gebeurtenissen uit de Eerste Wereldoorlog aan de grens met Baarle-Nassau

Hoogspanning aan de Belgisch-Nederlandse grens (7)

HERMAN JANSSEN

Jef, Frans, André en ikzelf kwamen vorige keer uitgebreid aan het woord over het project 'WO I in onze grensregio. Vergeten? Opgehelderd!' Dat nadert stilaan zijn voltooiing. Maar voor het zo ver is, bekijken we samen de realisaties van de voorbije drie maanden.

Persconferentie

Op 24 mei werd een persconferentie georganiseerd in het gemeentehuis van Baarle-Hertog. Die werd goed bijgewoond, zowel door onze projectpartners als door de pers. Zelden kreeg onze vereniging zoveel journalisten bijeen. We toonden aan de hand van foto's op een groot scherm de evolutie van het project. Vier proefexemplaren van het boek lagen ter inzage. Ook kon een informatiebord van de Doodendraadroute bewonderd worden. Iedereen was onder de indruk, mede door de lofbetuigingen vanwege professor Vanneste. Volgens hem behoort ons project bij de drie beste WO I-herdenkingen van

Vlaanderen. De sterkte situeert zich zowel in de breedte als in de diepte: zowel de verschillende manieren om de informatie aan te bieden als het uitgebreide onderzoek naar de vele thema's die aan bod koren. Een mooier compliment is niet denkbaar. Blijkbaar dacht de pers er ook zo over, gezien de vele complimentjes achteraf.

Met de geslaagde persconferentie kende de boekenverkoop een perfecte start. In alle regionale weekbladen die door de Koninklijke Drukkerij Em. de Jong worden gedrukt, werd eind mei op een dubbele pagina aandacht besteed

aan het WO-I boek. Ook waren er redactionele artikels in Ons Weekblad, de Gazet van Antwerpen, het Nieuwsblad, De Stem, De Hoogstraatse Maand en Wablieft, een weekkrant voor al wie moeilijkheden bij het lezen ondervindt. Ook tal van websites hebben aandacht aan ons project besteed, o.a. de sites van alle bij het project betrokken partners.

Boek

Terwijl de eerste intekeningen voor het boek 'Hoogspanning aan de Belgisch-Nederlandse grens' binnenkwamen, werd volop aan

Drie fiere auteurs poseren met het boek 'Hoogspanning aan de Belgisch-Nederlandse grens'. V.l.n.r.: Herman Janssen, prof. Alex Vanneste en Frans Van Gils (foto André Moors).

de teksten gesleuteld. De laatste verbeteronde werd afgesloten op 20 juni. Toen restte ons alleen nog het bepalen van de oplage, waarna er gedrukt kon worden.

De boekenverkoop liep intussen als een trein! Bijna alle inschrijvingen komen uit België en Nederland. Drie boeken vertrekken naar Frankrijk, Schotland en Zuid-Afrika. In België zijn er inschrijvingen uit de provincies Antwerpen, Limburg, Vlaams-Brabant, Oost- en West-Vlaanderen. In Nederland werd ingetekend vanuit de provincies Noord-Brabant, Zeeland, Noord- en Zuid-Holland, Utrecht, Gelderland en Limburg. De verkoopcampagne leidde tot een hoogtepunt op zaterdag 29 juni: tijdens de Midzomernachtfair werden maar liefst 52 voorintekeningen genoteerd.

Voor de boekpresentatie op 13 oktober ligt het draaiboek klaar. Heel de vereniging kijkt ernaar uit. Sinds

14 juni is De Wouwer in Ravels helemaal volzet. Maar liefst 350 mensen hebben zich aangemeld. Om een overrompeling te voorkomen, zijn inkomtickets gedrukt. Die worden in de loop van september aan de deelnemers bezorgd. Alle sponsors, helpers en medewerkers zullen present zijn, evenals veertien of vijftien auteurs.

Na 13 oktober wordt het boek te koop aangeboden in het Heemhuis, bij Bruna in Baarle, de Klapekster (Wortel), Standaard boekhandel (Hoogstraten en Turnhout), Van Kemenade (Breda), het Memorial Museum Passchendaele 1917 (Zonnebeke) en het museum In Flanders Fields (Ieper). Ook met Gianotten in Breda en Tilburg wordt nog contact opgenomen.

Cursus

Geen nieuws, goed nieuws voor wat de cursus betreft. Toch moet

ook hier nog werk verzet worden, zoals het inoefenen van lezingen en het samenstellen van fotopresentaties. Momenteel zijn er 112 inschrijvingen. Er is nog wat ruimte voor extra deelnemers, maar kandidaten worden niet actief gezocht. Wie zich aanmeldt, maakt kans dat er nog een plaatsje vrij is.

Fietsroute

De Dodendraadrouten is opgemaakt. De totale afstand bedraagt 38 km. De onderhandelingen tussen Kempens Landschap en de Dienst Openbare Werken van de Stad Hoogstraten zijn afgehandeld. Beiden gaan akkoord met het plaatsen van een infobord op Staakheuvel. In het kader van de ruilverkaveling Zondereigen is onderhandeld met de Vlaamse Landmaatschappij en de gemeente Merksplas. Op 11 juni kwam er een akkoord over de juiste invulling van de rustplaats bij de Witte Kei. We verwachten bin-

Loveren 1914. Nederlandse huzaren vóór herberg 'In de Zwaan'(collectie Ton Brugman).

Zondereigen, 9 maart 1916. Duitse landstormtroepen uit Neuss (collectie Jan Huijbrechts).

nenkort ook de toestemming van het college van Baarle-Nassau voor het plaatsen van de vijf resterende infoborden.

Infoborden

Zoals eerder gemeld heeft BLOCC alvast één infobord afgewerkt. Het ziet er fantastisch mooi uit! Op 19 juni bevestigde de gemeente Merksplas haar vraag om een extra infobord te laten maken voor de aanlooproute vanuit Merksplas. Deze gemeente bekostigt dit bord zelf en draagt ook zorg voor de plaatsing ervan. Een week later werden alle teksten en foto's voor de vijftien infoborden aangeleverd bij BLOCC. Een maand later werden alle ontwerpen ter beoordeling voorgelegd. Na de correctieronde waren ze klaar voor productie. In het najaar zullen ze geplaatst worden.

Reconstructies

Laatstejaarsleerlingen van de afdeling Hout van VITO Hoogstraten hebben op 3 juni een kopie van het Duitse *Schaltheus* K5

geplaatst. Dat gebeurde op de oorspronkelijke locatie, op Gel in Zondereigen. De gemeente Baarle-Hertog zorgde voor de fundering, het vervoer en de verdere afwerking: materialen werden aangekocht, roofing tegen de buitenwanden bevestigd, leien op het dak gelegd, glas in de ramen geplaatst, enzovoort. Ook werd een stukje dodendraad heropgericht.

De kosten voor het materiaal werden vanuit het WO I-project betaald. De werkuren waren voor rekening van de gemeente. Deze

VITO had maar één dag nodig om het schakelhuis op te bouwen. Er werd met man en macht gewerkt (foto Herman Janssen).

Gemeentewerklieden hebben de roofing bevestigd (foto Herman Janssen).

Het Nederlandse schildwachthuisje wordt van de vrachtwagen gehaald (foto Frans Van Gils).

Het Duitse schildwachthuisje wordt op stellingbuizen gemonteerd (foto Frans van Gils).

medewerking weten wij bijzonder te waarderen! Daarna was het de beurt aan Jan Mertens en Jan Van Ammel. Zij installeerden een authentieke elektrische uitrusting in het schakelhuis. Naar aanleiding van al deze werkzaamheden verscheen opnieuw een aantal artikelen in kranten en op websites.

De leerlingen van de VITO plaats-ten ook twee schildwachthuisjes.

toevallige passanten plaatste Frans Van Gils op 24 juni tijdelijke infobordjes bij de drie reconstructies.

Ingesproken verhalen

Gert Boeckx schreef de scenario's van elf persoonsgebonden verhalen bij de infoborden. Vervolgens werd een studio vastgelegd. De opnamedagen met leerkrachten en leerlingen van de Academie voor Muziek en Woord de Noorderkernen waren ingepland van eind juni tot midden juli. Daarna werden de geluidsfragmenten afgewerkt en op de website geplaatst. Ze zijn te beluisteren na het inscannen van QR-codes op de infoborden.

Wandelpaden

De twee WO I-wandelingen kregen een naam. In Zondereigen komt het 'Dodendraadpad', waarbij het verhaal van de dodendraad centraal staat. Het 'WO I-verzetspad' in Baarle-centrum focust op thema's zoals de vrij gebleven Belgische enclaves, de smokkelbrievenspost

Op de Schootsenhoek in Castre werd een Nederlands hokje neergezet, ontworpen naar een oude foto uit Chaam. Een Duits wachthuisje werd gemaakt volgens een model uit Essen en staat opgesteld in de Schoorstraat in Hal-Minderhout, vlakbij het Merkske. De gemeente Baarle-Hertog heeft hier de grond opgehoogd en het dak van beide schildwachthuisjes werd van roofing voorzien. Ter informatie van

Vredesmonument de Dodendraad, met zicht op Zondereigen (foto Herman Janssen).

Nieuwkerk (Poppel). Duitse bezetting van Villa 'Mijn lust en leven' (collectie Ton Bluekens).

het toeristische seizoen voor de Antwerpse Kempen.

Financieel

Al deze werkzaamheden kosten uiteraard een flink pak geld. Gelukkig is het financiële plaatje van het WO I-project helemaal rond, met dank aan de vele sponsors en subsidieverstrekkingen. Amalia zorgt als initiatiefnemer voor de broodnodige voorfinanciering. Sommige overheidssubsidies komen immers pas na de realisatie van een project vrij. De eindafrekening met Amalia zal gebeuren nadat Leader Markaante Kempen het eindgoed heeft overgemaakt: eind mei 2014.

en het militaire zendstation MN7. VVV-Baarle plant in het kader van deze wandeling overigens de heroprichting van een zendmast op de authentieke locatie.

In juli en augustus werd hard gewerkt aan twee folders met zowel inhoudelijke als praktische informatie en een routekaartje. Beide brochures zullen gratis verspreid worden. Men kan ze ook via de website downloaden.

De eerste folder is beschikbaar vanaf zaterdag 9 november 2013. Dan wordt om 13.30u het Dodendraadpad officieel ingewandeld. De inhuldiging gebeurt in de parochiezaal van Zondereigen. Alle leden van Amalia, inwoners van Zondereigen, deelnemers aan de cursus, projectpartners, sponsors en journalisten worden voor deze activiteit uitgenodigd. De Baarlese sportraad sluit aan en deelnemers aan de Dag van de Brabantse Volkscultuur wandelen ook mee. Op vier locaties vertellen gidsen

het verhaal van de dodendraad. Baarle-Hertog wordt hét Dodendraaddorp bij uitstek!

Het WO I-verzetspad wordt officieel ingewandeld op zaterdag 26 april 2014. Die dag organiseert Baarle de feestelijke opening van

In de kijker

Steeds meer groeperingen nemen contact met ons op. Iedereen wil zijn deel van de koek. De WO I-herdenking is een hot item, zeker in Vlaanderen. Met de toeristische dienst van Turnhout zal een

Ulicoten, december 1914. Soldaten vóór het huis van de militaire dokter (collectie Ton Bluekens).

gezamenlijk WO I-dagprogramma aangeboden worden. Groepen worden in het Speelkaartenmuseum ontvangen voor een WO I-tentoonstelling. Daarna volgt een geleid bezoek aan de dodendraadreconstructies in Zondereigen. Verder worden onze fiets- en wandelroutes door de provincie Antwerpen in een internationale toeristische brochure opgenomen.

Vanaf 2014 wordt samengewerkt met 'Tumult, talent voor samenleven' uit Mechelen (het vroegere 'Jeugd en Vrede'). Er komt bij de dodendraad een inleefspel voor jeugdbewegingen en scholen. Tumult zorgt voor de verdere

invulling. Dit betekent voor beide partijen een win-winsituatie.

Jan Ouvry, verantwoordelijk voor het project 'De Grote Oorlog' bij de VRT-Nieuwsdienst, toonde op 17 juni zijn interesse voor ons project. Hij informeerde naar interessante WO I-onderwerpen in Baarle. Het bestuur van de Stichting Historisch West Brabant in Beeld vroeg toestemming om in het kader van de WO I-herdenking op niet-commerciële basis te filmen bij onze reconstructies. Ook Theo Lexmond overweegt tv-opnames bij de dodendraad, in het kader van de tv-serie over de Canon van Brabant.

Lezingen over de Dodendraad, voorafgaand aan een voorstelling van 'Petrus en de Dodendraad' door het Gevolg, komen onder de vlag van de Erfgoedcel Noorderkempen. Die zorgt voor een forfaitaire vrijwilligersvergoeding.

Tot slot vermeld ik graag dat onze website www.dodendraad.org al meer dan 32.000 keer werd bezocht. Tot onze grote verbazing hebben Angelika en Otto Rick uit Wegberg (D) de volledige website in het Duits vertaald.

Sinds 20 juni is deze 'Übersetzung' aan de menubalk toegevoegd. Auf Wiedersehen!

In Memoriam

Helaas hebben wij in de afgelopen periode weer van zeven leden afscheid moeten nemen.

Wij gedenken:

Frans Janssen,
Alb. Van Dijkstraat 18,
afd. Schoolstraat K326, 2300
Turnhout,
overleden op 13 mei 2013,

Annie Laurijssen - Harmsen,
Sint Janstraat 6,
5111 VR Baarle-Nassau,
overleden op 18 mei 2013,

Dré Vissers, Loveren 35,
5111 TA Baarle-Nassau,
overleden op 3 juni 2013,

Neel Peeters, Groeske 6
5114 AE Castelle,
overleden op 31 mei 2013,

A v.d. Broek - Buijckx,
Sint Janstraat 6,
5111 VR Baarle-Nassau,
overleden op 13 juni 2013,

Werner Lehmann,
Maria Verhoevenstraat 5,
2387 Baarle-Hertog,
overleden op 21 juni 2013,

Maria Spitters-Kools,
Wilhelminastraat 3,
5113 TH Ulicoten,
overleden op 11 juli 2013,

Namens bestuur en leden wensen wij de nabestaanden heel veel sterkte toe.

Om er zeker van te zijn dat we niemand in deze rubriek vergeten te vermelden, doen wij een vriendelijk verzoek aan nabestaanden om een overlijdensbrief naar ons te sturen. Het adres van ons redactielid André Moors is: Hertogenstraat 14, 5111 AR Baarle-Nassau.

Bijen hebben mijn hart gestolen

LEENTJE TIMMERMANS

Mijn naam is Leentje Timmermans, woonachtig te Hoogstraten en afkomstig uit het gehuchtje Zondereigen in Baarle-Hertog. In mijn dagelijks leven ben ik Floriste in mijn bloemenwinkel Petite Fleur et Cadeau te Baarle-Nassau. Mijn interesses hebben vooral met Fauna en Flora te maken: Paardrijden, Bloemschikken, Imkeren, Tuinieren, ...

Eigenlijk wil ik ook nog van alles leren: Jagen, Kruidenleer, Schapendrijven, ... Daar ik als klein meisje op de boerderij ben groot gebracht, heb ik een heel natuurlijke en gezonde opvoeding genoten. Op de boerderij was het normaal dat je elke dag wel wat kleine klusjes deed zoals stallen vegen, uitmesten, koeien uit de wei gaan halen, ... Vooral bij het buitenwerk was ik vaak diegene die wel eens op ontdekking ging naar welke bloemen, plantjes en dieren er zoal te vinden waren.

Lang voordat bijen door mensen werden gehouden, werd honing van in het wild levende bijen geoogst. De eerste berichten van bijenteelt dateren uit het oude Egypte. In de klassieke oudheid was het houden van bijen algemeen verspreid. Maar ook vandaag de dag is het houden van bijen nog altijd actueel.

Fier als een gieter

Was het Bramentijd of waren de maïskolfjes net lekker om gegeten te worden, dan kon je er zeker van zijn dat ik deze als kind wel gevonden zou hebben. Op mijn zeven jaar wilde ik later een bloemenwinkel. En het is gelukt! Ook kwam ik wel eens met mijn vader bij Remy Tuytelaars voor het onderhoud van

de tractor, maar die man is imker en nam ons wel eens mee naar zijn bijenstal. Na wat uitleg en van alles meegekregen te hebben zoals wat raten en honing, kwam ik zo fier als een gieter thuis.

In opleiding voor imker

Ook op school kregen we les over de bijen en gingen we naar het bijenmuseum aan de Kalmthoutse Heide. Dus de volgende tijd ging ik wekelijks bij de imker in ons dorp (Stan Braspenning) honing halen. Heerlijk!! Vorig jaar besloot ik om terug wat hobby's op mijn lijstje te zetten want dat was er de afgelopen jaren niet meer van gekomen met het opbouwen en verbouwen van de bloemenwinkel. Ik schreef mezelf in voor een cursus bijen

Raat.

Raampjes maken.

houden. Deze hield in dat we een reeks theorie en praktijk gingen volgen bij vakbekwame imkers. Ook is het de gewoonte van de praktijkmentor dat deze in de loop van de praktijk een bijenvolkje aan zijn cursist geeft om op te starten als imker. Het volk wat ik meekreeg was een 'aflegger' wat wil zeggen dat in het voorjaar, wanneer de bijen zwermneigingen hebben, we de oude koningin uit het volk halen met een gedeelte van de bijen en deze in een nieuwe kast zetten. Die nieuwe kast plaatsen we dan minimaal zes km verderop om zichzelf dan verder uit te bouwen tot een zelfstandig volk. In ons geval nam ik deze dus mee naar huis, waar ik nu de kans kreeg om zelfstandig maar met de steun van de mentor mijn eigen imkerij te beginnen. Opdat ik hem wel eens vaker ging helpen dan wat voor de cursus nodig was, kreeg ik op de koop toe nog een extra eigen geschepte zwerm mee naar huis. Nadat ik deze cursus met een ruime voldoende afsloot en een diplomaatje op zak, vond ik het wel een leuk idee om ook honing in de nieuwe winkel aan de

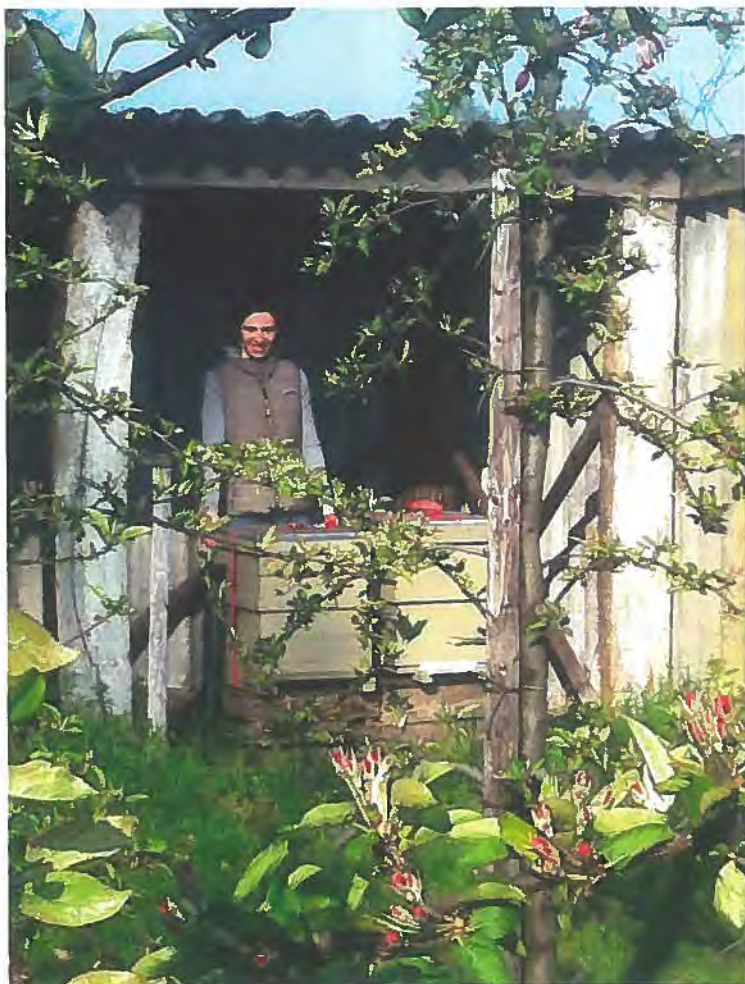
Desiré Geeraertsstraat in Baarle-Nassau te gaan verkopen.

Aan de slag met de bijen

Eerst moest ik mijn twee bijenvolkeren levend door de winter zien te krijgen. Dus voor Werelddierendag (4 oktober) moest ik zorgen dat ze behandeld waren tegen de Va-roamijit en dat er tussen de tien en vijftien kilo suikeroplossing door de bijen opgenomen werd om opgeslagen te worden in de raten om in de winter te gebruiken als voeding. De winter ging in en bleef maar

duren, maar uiteindelijk kwamen de bijtjes weer te voorschijn. Ja hoor, ze waren allemaal de winter doorgekomen.

De eerste verplaatsing vond plaats eind april naar de Boomgaard in Rijkvorsel. Na enkele dagen zag je dat het volk enorm was toegenomen en dat er flink wat raten uitgebouwd waren. In april legt de koningin de meeste eitjes, zo'n 2000 per dag. Het weer zat wat tegen, het werd kouder. Er werd niet zoveel honing binnengehaald door het slechte weer. Maar de kasten kregen zwermneigingen, dus

Bijen aan de boomgaard.

Zwerm bijen aan de nieuwe kast.

moest er ingegrepen worden. Een voorzwerm bevat een zeer groot aantal jonge bijen (grijs behaard). Als een moeder bij de tros is, geeft dat spoedig rust. De zwerm gaat vaak op een plaats hangen, waar voorheen ook een zwerm hing. Als de moeder niet bij de zwerm is, bijvoorbeeld als ze geknipt is dan slaat de zwerm terug op de kast. Direct na het tot rust komen van de zwerm dient deze geschept te worden, anders gaan de bijen zich oriënteren op de plaats waar de zwerm hangt, of de zwerm gaat er vandoor. De zwerm beïnvloedt dikwijls het afkomen van andere zwermen, van de op stand staande volken, met als gevolg, dat zwermen dikwijls samen vliegen.

De zwerm zijn we in de vroege avond gaan 'scheppen'. Zodra de tros tot rust komt, of aangevlogen is, kunnen we de zwerm scheppen. Doordat de zwerm op de grond was neergestreken, heb ik een lege kast op de grond gezet waardoor onmiddellijk de bijen in de kast liepen. Zwermbijen zijn niet steeklustig door hun volle honingmaag. Laten we ze lang

hangen dan steken ze meer. Nu moesten we de twee kasten nakijken en ingrijpen waar nodig. In de periode april – mei hebben de imkers het drukste daar het bijenvolk zo massaal groeit.

We hebben vegers en afleggers gemaakt.

Vegers en afleggers, tuten en kwaken

Een veger wil zeggen dat we het hoofdvolk opsplitsen. De koningin wordt gezocht en samen met het raampje waar ze op loopt in een nieuwe kast gedaan. Daarbij wordt nog een gevuld honingraam en een uitgebouwd raam toegevoegd. Verder worden er nog extra bijen uit het bronvolk bij de veger gevoegd. Vroeger gebeurde dat vegend met een veger of een ganzen veer (en daar komt de naam veger dan ook vandaan), tegenwoordig meestal door de bijen 'af te stoten'. Een broedaflegger is een methode om nieuwe volkjes te kweken en/of een methode om tijdelijk de 'zwermneiging' van het donatievolk

Imkerpak.

te verminderen. Een broedaflegger is op zijn simpelst gezegd broed in alle stadia met bijen, maar zonder koningin. De broedaflegger zal zelf via een 'redcel' een koningin maken.

De afleggers en de vegers werden in Hoogstraten in mijn tuin geplaatst zodat ik de volgende dagen alles goed in de gaten kon houden. Want in de broedaflegger wordt na dertien dagen een koningin geboren. Dit kan je controleren door rond deze periode je oor op de kast te leggen en dan hoor je het 'tuten en kwaken' van de jonge koninginnen. Dit 'tuten en kwaken' zijn trillingen die de koninginnen voortbrengen om aan te kondigen of ze al dan niet geboren zijn. Wanneer we horen 'tuten' dan is er een jonge koningin geboren, diegene die 'kwaken' zitten nog in hun cel. En ja hoor, in de broedafleggers hoorden we jonge koninginnen. Het was gelukt. Nu hadden we na al de werken acht volkeren.

Naar Ulicoten en Hoogstraten voor de Acacia-, Linde- en Kastanjabomen

Het weer werd weer kouder en het beetje honing dat de bijen in

Bijen bij de acacia.

de boomgaard verzameld hadden werd terug door de bijen opgenomen om de koude te overbruggen. Nadat de appel- en de perenbomen uitgebloeid waren, vertrokken we met twee kasten naar Ulicoten. In Ulicoten gingen we naar een plekje waar enorm veel Acacia-bomen staan. Deze bloeien in de maand mei. Nadat onze volkeren al flink uitgebreid waren, konden ze hier flink wat honing bij elkaar halen. Deze werd dan in juni geslingerd met mijn eigen honingslinger. Wat een leuke investering. Die had ik mezelf cadeau gedaan na meer dan een jaar werken in de bijen! De eerste potjes ACACIAHONING van mijn eigen volkjes zijn een feit!

Ondertussen begonnen de Linde- en Tamme kastanjabomen in Hoogstraten in bloei te komen. Dus moesten we de twee volkeren uit Ulicoten naar Hoogstraten vervoeren. Normaal gezien doe je 's avonds het vlieggat van de kast dicht zodat je de volgende morgen meteen met je kasten naar de volgende bestemming kan vertrekken. Maar door het immense

Ontzegelen.

warme weer in juli, bleven de bijen 's avonds maar op de vliegplank en waren de bijen nog aan het 'waaieren'.

Bijen ventileren dan met hun vleugels om het nest af te koelen, de lucht te verversen en de honing in te dampen. Dus waren we genoodzaakt om de volgende dag de wekker op vijf uur 's morgens te zetten. Dan zijn de bijen nog niet aan het vliegen en kunnen we zonder teveel bijen te verliezen de kasten sluiten en naar de Lindebomen in

Hoogstraten verhuizen. Na twee weken konden we weer slingeren. We hadden nu LINDEHONING.

Verenigen

Nadat er drie kleine volkjes niet zo sterk bleken te zijn (moerloos geraakt, slecht leggende moer), heb ik besloten om deze te verenigen zodat ik hierna nog vijf volkeren heb. Deze zijn nu allemaal sterk en kunnen allemaal mee naar de Balsemien om zich optimaal te ontwikkelen.

Het verenigen gebeurt als volgt: bijenvolken verenigen, is twee volken samenvoegen tot één volk, met de bedoeling één sterke productieve kolonie te creëren. We voegen meestal een zwak volk aan een sterk volk toe. Zwakke volken met elkaar verenigen, heeft niet de minste zin. Een volk is immers zwak omdat de koningin niet van goede kwaliteit is. Als we twee zwakke volken met elkaar verenigen, blijven we over met een zwakke koningin die onvoldoende legt en bijgevolg nooit een sterk volk zal produceren.

De krantenmethode is de eenvoudigste en meest gebruikelijke methode. De vereniging gebeurt

het best in de late namiddag. We gebruiken een nieuwe krant, het is immers de geur van de inkt die de vereniging vlot doet verlopen. Om het contact te bespoedigen, prikken we met een spijker enkele kleine gaatjes in de krant.

We gaan als volgt te werk:

- Is het zwak volk nog tamelijk sterk, dan plaatsen we de broedkamers op elkaar, gescheiden door een pagina krantenpapier. De kasten worden centraal geplaatst ten opzichte van de standplaats van de oorspronkelijke volken.
- Is het zwak volk heel klein, dan schudden we alle bijen af in een emmer en hangen het broed bij dat van het sterk volk. Op de broedkamer leggen we een krant, erboven een lege kast en we schudden de bijen van het kleine volk erin.
- In beide gevallen laten we het geheel enige dagen met rust. De snippers voor de kast tonen aan dat de vereniging gelukt is.

Balsemien- en heidehoning: heerlijk!

Nu zijn we inmiddels einde juli en vertrekken we naar de Balsemien in de Biesbosch. Deze keer gaan we met vijf kasten op pad. Aangezien hier duizenden hectaren Balsemien staan zal dit flink wat kilo's BALSEMIENHONING opleveren. Dus er gaan drie kleinere volkjes mee om zich goed te kunnen ontwikkelen.

Als de volkeren goed van omvang blijven is er een kans dat ik eens met een volkje naar de Regte Heide in Goirle trek. Het nadeel is dat hier een risico aanvast zit. Namelijk dat het volk te hard zou kunnen verzwakken doordat er

Slingeren acacia-honing.

later op het jaar minder jonge bijen bijkomen omdat de koningin in de nazomer minder eitjes per dag legt. Ook de temperatuur is stilaan lichtjes aan het dalen. Wanneer de heide nat staat is het risico nog groter opdat we dan weten dat deze minder hard zal bloeien,

De eerste honing.

Hun brandstof is de voorraad opgeslagen honing of suikeroplossing. In de winter gaan er meer bijen dood dan dat er nieuwe bijkomen. Het volk wordt dus steeds kleiner. Na de kortste dag begint de koningin weer steeds meer eitjes te leggen, maar pas rond 1 april komen er dagelijks evenveel bijen als er winterbijen doodgaan. Daarna groeit het volk weer. Dat kan dan zeer snel gaan zodat het volk in mei of juni gereed is om zich weer op te delen tot meerdere volken.

Met fierheid kan ik u dan ook mededelen dat wij inmiddels meerdere soorten honing in de winkel verkopen die we zelf met veel plezier geogst hebben. Mocht u nog vragen hebben dan kan u steeds bij ons terecht. Ik mis nog wel de ervaring zoals vele imkers, maar ik ben altijd bereid om te leren.

waardoor er minder stuifmeel gehaald kan worden door de bijen. Dus dit wordt pas op het laatste moment bepaald wanneer we 'zeker' zijn dat er bijna geen risico aan verbonden zit. HEIDEHONING is een honingsoort met zeer veel mineralen, een echte delicatesse! Deze honing is zeer vast van structuur en heeft een zeer uitgesproken smaak!

Heidehoning bezit de eigenschap van thixotropie. Dit betekent dat de honing vast in de cellen zit. Daarom moeten we na het ontzegelen de heidehoning eerst losmaken alvorens te slingeren. Daartoe gebruiken we een ontzegelwals of een honingstempel. Het losmaken van de honing gaat gemakkelijker als we het apparaat vooraf opwarmen. Heidehoning moeten we ook langer en intensiever slingeren en het zeven verloopt ook niet zo gemakkelijk.

Naarmate de buitentemperatuur lager onder de acht graden komt kruipen de bijen dichter bij elkaar in de wintertros waarbinnen ze gezamenlijk de temperatuur op twintig graden proberen te houden.

Met vriendelijke groeten,

*Leentje Timmermans
Petite Fleur et Cadeau
Baarle-Nassau*

Mijn Mathijssenbloed en rode draden in mijn leven (2, slot)

JES SEEGERS

In het vorige nummer van Van Wirskaante vertelde ik een en ander over mijn herkomst, mijn drijfveren om me technisch te ontwikkelen en een goed bedrijf op poten te zetten. Ook beschreef ik hoe twee bedrijfsjubilea – dat van mijn broer Jan en van mij – bijgedragen hebben tot de restauratie van de bidtuin rond de Salvatorkapel. Met die restauratie moest ik noodgedwongen haast maken omdat ik mijn bedrijf wilde verkopen. In deze tweede aflevering neem ik de draad van mijn verhaal weer op.

Rollen omgedraaid

Alles was geregeld voor de verkoop van mijn bedrijf, 'Seegers Beton BV'. Ik kon het na achtentwintig jaar verlaten. Er was geen enkele reden meer om mijn bedrijf langer aan te houden. Het was goed geweest, het was klaar. Binnen de gestelde termijn van veertig jaar die ik mijzelf op achttienjarige leeftijd gegeven had, waren de rollen volledig omgedraaid. In de grote familie van mijn jeugdliefde waren intussen alle boerenactivi-

teiten gestaakt. In dezelfde periode was ik ondernemer en zakenman geweest. Dat zou acceptabel geweest zijn voor de vader van mijn vroegere geliefde. Na de verkoop van mijn bedrijf op vijfenvijftigjarige leeftijd kon ik gaan genieten van het leven. Dit betekende voor mij dingen doen die ik leuk vond,

zoals restauraties uitvoeren zoals ik dat als vrijwilliger met veel plezier gedaan had bij de kapel van Nijhoven. Daarbij had ik ook een grote passie voor archeologie en andere heemzaken. Daar kreeg ik nu de tijd voor. Als derde kon ik hobbyboer worden. Dat leek mij ook wel wat.

De boerderij die ik kocht op Klein Bedaf.

De terra-cotta geveltegels met de naam 'Baaijenshof'.

Vervolgens heb ik de boerderij 'Baaijenshof' gekocht waarbij ik op mijn terrein deze drie hobby's kon uitvoeren. Mijn oude boerderij of 'Oude Hofstad' met zijn opstallen, waarvan er drie de status hebben van gemeentelijk monument, vroegen alle drie om restauratie. Verder heb ik de resterende gronden gekocht die nog bij deze boerderij hoorden. Op deze gronden heb ik een laantje aangelegd op de plaats van het oude Klein Bedaf en alle oorspronkelijke houtwallen opnieuw aangeplant. Verder heb ik nog een paar weilandjes, een drietal hooiveldjes, een boomgaard en een (te) grote moestuin met alle klein fruit dat daarbij hoort, aangelegd. Ook heb ik wat dieren aangeschaft. Ik werd boer, weliswaar hobbyboer, maar toch. Ik heb de hoogste stap bereikt in de ogen van de vader van mijn jeugdliefde.

Mathijssenbloed

Ik kom nog even terug op mijn lijn naar de familie Mathijssen. Mijn Oma Mathijssen heeft vanaf 1898 in totaal dertien maal op het kraambed gelegen. Van haar dertien kinderen groeiden er helaas slechts tien op. Dat waren Adrie, Jo, Nel, Jan, Miet, Jef, Til, Anna, Liza en Frans. Anna werd later mijn moeder.

Na de dood van mijn oma heeft Jo, de oudste van de meisjes, op achttienjarige leeftijd de zorg van het gezin op zich genomen waarvan de twee jongsten nog in de luiers liepen. Naast deze taak moest zij ook met de rode lantaarn het verkeer bij het spoor regelen. Vrij kort na de dood van mijn oma bracht de pastoor een bezoek aan mijn opa. Hij was van mening dat mijn opa maar zo snel mogelijk een andere vrouw moest zoeken. "Gaat

Til Mathijssen, vriendin van Jeanne Schellekens.

en vermenigvuldig u" was blijkbaar belangrijker dan het verwerken van het verlies of het grootbrengen van een gezin.

Til Mathijssen, mijn tante Til, het zevende kind bij de familie Mathijssen, kwam eerder ter sprake als de vriendin van Jeanne Schellekens.

Mijn moeder was dus Anna Mathijssen, het achtste kind in de familie en de dochter die het langst bij haar vader is blijven wonen. Zij heeft indertijd een opleiding gevolgd in de kraamzorg in Tilburg wat later ook de stad was waar zij vooral gewerkt heeft. Volgens mijn nicht Nel heeft mijn moeder

eerst een blauwe kap en nadien een bruine kap gedragen. In de periode voor en in de oorlog heeft zij ook veel tijd doorgebracht bij haar 'tweede moeder' en oudste zus Jo in Goirle aan de Kloosterstraat. Van hieruit kon zij gemakkelijk met de fiets naar haar werk in Tilburg. Daarnaast gaf dat haar ook een mogelijkheid om wat bij te springen in het drukke gezin van Jo met de elkaar snel opvolgende twaalf kinderen. Het verbaasde mij niet om van de kinderen van Jo te horen dat tante Anna altijd de lievelingstante was geweest. Net voor de oorlog leerde zij mijn vader kennen. Het geluk van het jonge stelletje werd al snel verstoord door de algehele mobilisatie. Hij moest zich melden bij de Peel-Raamstelling tussen de dorpjes Mill en Langenboom waar hij nadien negen maanden doorgebracht heeft. In de linie waarin hij zat, zijn nog steeds de kazematten (kleine bunkertjes) te zien. Ze zijn als monumentjes behouden gebleven. Na de overgave is hij van hieruit te voet naar huis gegaan met enkele andere dienstplichtigen uit Baarle-Nassau.

Mijn moeder als kraamverzorgster.

Mijn ouders op hun trouwdag.

Tijdens het laatste oorlogsjaar zijn mijn ouders getrouwd en in Baarle in de Stationstraat gaan wonen. Op de dag van de bruiloft is het jonge paar met een vrachtwagen naar Tilburg gereden voor de bruidsfoto's. Mijn moeder wilde bij de terugreis nog even bij haar twaalf neefjes en nichtjes langs in Goirle om haar bruidsjurk te laten zien. Helaas voor haar hadden de chauffeur en de bruidegom zoveel haast om weer in Baarle te komen dat ze vergaten het beteuterde bruidje mee te nemen en haar achterlieten in de Kloosterstraat.

Het gezin waarin ik opgroeide

Mijn vader was de enige aange-trouwde in de familie Mathijssen die geen eigen zaak had. Hij was wel een harde werker maar miste het ondernemersbloed. Mijn ouders kregen zes kinderen. Mijn broer Jan en ik waren de twee oudsten. Daarna volgden nog vier meiden. Het huis dat zij betrokken, stond op de hoek Stationstraat en Roosakkerstraat, net tegenover de Lindeboom. Het was een hoekhuis van een vijftal aaneen geschakelde smalle hoge woninkjes. Tijdens de oorlog werden in ons huis ongeveer twaalf Duitsers ingekwartierd.

Opmerkelijk dat mijn ouders hun huis niet hoefden te verlaten en zelfs nichtjes uit Goirle mochten laten overkomen voor een korte

Mijn ouders met mijn broer Jan en ik.

Beeld van de vooroorlogse Stationsstraat. V.r.n.l. het schoolhuis, de jongensschool en dan de vijf smalle woningen. Het laatste daarvan was ons huis.

vakantie. Mijn nicht Nel kon zich nog goed herinneren hoe elke morgen die Duitse soldaten zich buiten stonden te wassen aan twaalf keurig op een lijn opgestelde wasteltjes. Waarom net dit huis? Voor de Duitsers ging het mogelijk om de strategische positie t.o.v. het station. En waarom mochten mijn ouders daar blijven wonen met zoveel vrijheid? Mogelijk dat het uniform van ziekenzuster dat mijn moeder droeg, respect opriep bij de Duitsers. Wellicht dachten zij ook dat zij hulp van haar konden verwachten als zij zelf gewond raakten. Zij zou die hulp ongetwijfeld om menselijke redenen gegeven hebben.

Mijn moeders verpleegsters uniform

Ik heb haar nogal eens horen vertellen over de menselijke kanten bij deze Duitsers die daar vanwege hun dienstplicht zaten. Onder hen waren een paar jongens van ongeveer zestien jaar oud. Die huilden telkens opnieuw als ze weer naar hun positie moesten. Ook vertelde zij van de oudere getrouwde militairen die hun trouwringen aan elkaar afgaven voordat ze naar hun positie moesten. Zij vroegen aan hun kameraden om deze ringen, als zij zouden sneuvelen, na de oorlog bij hun vrouw af te geven. Toen het front te dicht bijkwam, zijn mijn ouders op de fiets naar de ouders van mijn vader gereden die een woning hadden met een diepe kelder op Schaluinen. Een vreemde vlucht omdat die in dit geval naar het front toe ging terwijl het meestal andersom gaat. Uiteraard was mijn moeder weer in haar uniform en op de bagagedrager had zij haar hulpverleningskoffertje met een groot rood kruis erop. Ook nu werden zij volkomen met rust gelaten terwijl de Duitsers zich overal langs de spoorlijn ingegraven hadden. Geen enkele Duitser had er de behoefte aan om hun fietsen in beslag te nemen. Ook weer opmerkelijk, maar het verwijst weer naar het uniform van mijn moeder als hulpverleenster die in hun ogen mogelijk op weg was naar een van hun gewonde kameraden. Wellicht heeft ook de route in de richting van het front daar aan bijgedragen. Kort na het vertrek van mijn ouders uit hun huis, is dat door een kort precisiebombardement in puin geschoten. Blijkbaar waren de bevrijders op de hoogte van het verblijf van Duitsers in dat huis. Na de bevrijding zijn zij in het huisje

daarnaast getrokken. Dat was onbeschadigd gebleven. Toen ik een jaar of vijf zes was, dus 1952-'53, zijn zij met hun gezin naar de Burgemeester de Grauwstraat getrokken, waar zij nadien altijd zijn blijven wonen.

Mijn oudste herinneringen

In de Stationsstraat beginnen mijn eerste herinneringen. Ik zie nog de kale plek naast het huis dat kapot geschoten was. De weg die ik liep van de kleuterschool naar

huis door het Drukkerstraatje. Het jaarlijkse ringsteken in de Stationsstraat, aangevuld met kruiwagenraces, zakkenlopen en dergelijke. De eerste aanzet van confectiefabriek Lehmann op de plaats waar nu de Lindenboom zijn feestzaal heeft. Puddingfabriek Bèrgère van Middelman in het stationsgebouw. De ongetrouwde Miet en Joop de Grauw, broer en zus. Miet met de rode vlag en Joop met zijn bakfiets om pakketjes rond te brengen. De eerste bus met lange neus van Jos van Raak. Het hoedenwinkeltje van

Een deel van de Roosakkerstraat met de schuur van Van de Rakt.

Puddingfabriek 'Bèrgère' in het voormalige station.

De Roosakkerstraat gezien vanuit de Nieuwstraat.

Annie van Raak-van Besouw. Het huis van Anna Sang, een naam die ik toen niet kon begrijpen omdat zij eigenlijk Willems heette. Het schildersbedrijf van de gebroeders Van Draanen. Het huis van de familie Schobbers met de onderwijzeressen. De herinneringen in de Roosakkerstraat, het Drukkerstraatje. Het timmerbedrijfje van Harrie Joosen net achter de tuin van de Lindeboom. Het winkeltje van drukkerij de Jong waar schriften, potloden en dergelijke verkocht werden. De oude douaneschuur in de vorm van een soort Vlaamse schuur die gebruikt werd door de oude Van de Rakt. Hij hield daarin een groot aantal konijnen. Het beeld van hem met zijn hoedje en zijn bakfiets vol konijnen staat nog steeds helder op mijn netvlies.

Straf van God

Voor de geboorten van haar zes kinderen koos mijn moeder er bewust voor om deze in het Moe-

derheil in Breda te laten gebeuren. Daar waren alle voorzieningen aanwezig bij eventuele complicaties. Uiteraard had zij vanuit haar werk - bevallingen thuis - verschillende malen problemen meegemaakt. Maar zij had ook haar moeder en een oudere zus verloren door dezelfde complicaties op het kraambed. Naar ik van haar gehoord heb, waren de bevallingen van mijn broer Jan en mijn zussen Els en Hilda zonder problemen verlopen.

Anders lag het voor mij. Ik schijn nogal haast gehad te hebben!

Mijn geboorte vond voor een groot gedeelte plaats in de taxi van Jan van Gorp die mijn moeder naar Moederheil bracht. Dit werd in die periode omschreven als 'met de helm op geboren' worden. Aan een met een helm op geborene wordt wel een bijzondere gave toebedacht. Best mogelijk, alleen ik heb mijn gave nog steeds niet kunnen ontdekken. Nadat mijn zusje Hilda geboren was, duurde het enkele

jaren voordat mijn moeder weer in verwachting raakte. Toen kwam er een tweeling, Marian en Jozee. Een van de nonnen die geholpen had bij de bevalling vond het nodig om aan mijn moeder mee te delen: "Dit is nou de straf van God omdat je zolang gewacht hebt om weer in verwachting te raken. Dan krijg je er twee ineens!" Een uitspraak die mijn moeder deze non en het hele Moederheil nooit meer heeft kunnen vergeven.

Woordje van dank

Graag wil ik nog een woord van dank uitspreken aan al degenen die mij geholpen hebben bij dit stukje geschiedenis. Een speciaal woordje van dank richt ik aan de 89-jarige mevrouw Van Puijenbroek aan de Baarleseweg in Alphen. Dankzij haar bijzonder helder geheugen kon zij zich de ziekenzuster Anna Mathijssen, zoals zij mijn moeder noemde, nog goed herinneren.

We speulen meej duiven en we smokkelen nog wè

FONS WILLEMSEN

Veur mèn is't altij interessant gewiest om op te schrèèven wè mensen in Ulicoten gedaon en meegemaakt hebben. Ik schrèèf ook gère over wè ik zelf belèèf. Dè hed'de in Van Wirskaante al jaoren kunnen lezen. Nou, veuruit dan, hier hed'de nog een paar verhaoltjes.

Genen duivenbond

Het mot in 1919 gewiest zèèn, dè Nard Sommen en Sus Leuris d'r zin in kregen om meej duiven te gaon speulen. Ze hadden horen zeggen dè die wedvluchten heel spannend waoren en dè't'r schoon prèèzen meej te verdienen waoren. Alleen, in Ulicoten was toen nog genen duivenbond. Ook in Baol nie trouwens en in Meerle ook al nie. In Hoogstraten wel. Daor was 'nen duivenbond thuis in Café Neeskens in de Karelboomstraat. Nard en Sus wieren daor lid van. De Blauwe Duif noemden ze die club. Laoter vond ze d'r plaots bij Van Pinksteren in de Buuromstraat. Om daor te komen van Ulicoten uit, was dè toch al gaauw aacht kilometer, ook a's ge binnendeur gingt. En alles mos te voet of met de fiets. Te voet waar'd'e al gaauw anderhalf uur onderwege. Jao, die

twee mannen moesten er heel wè veur over hebben. Veur elke wedvlucht mossen ze de duiven thuis inmaanden en meej de fiets naor Hoogstraten brengen. Begint'r mèr

aon! Dan moest de klok meej naor huis. De duiven wieren ergens in Bels of in Frankrijk gelost. Ge wist maor aamper hoe lang ze erover zouwen doen om thuis te komen. Ge moest gewoon gaon ziltten waachten en a's ze op de klep vielen, dan mos'te meej die klok weer naor Hoogstraoten. Laoter ging'de dan nog eens kèèken of ge in de prèèzen gevallen waar't. 't Staak vruuger nie op 'nen dag! Tegenwörrig mot de klok binnen een uur binnen zèèn, anders val'd'e af. De lossingen zèèn nou bekend, we kennen de weersomstaandighejen en iedereen weet wanneer de duiven binnen kunnen zèèn. Vruuger was't echt sport. Tegenwörrig is't veural commerce. Is't dan gek dè't'r bekaanst geen duivenmelkers mèr zèèn?

Geluk bij een ongeluk

Op 'nen aovond bij lichte maon gingen m'ne maot en ik nog mèr's 'ne keer naor Bels. Wij hadden ieder een zak terf van zo'n vijfender-tig kilo op onzen nek. Die moesten naor Meerle gebrocht wörre. Wij liepen deur de bossen natuurlijk. Daor laag ergens onderwege een heel smal bruggeske over 'nen diepe sloot. En neffen dè brug-geske vond'e ge nog wè resten van een ouwer versleten brug uit vruuger jaoren. Wè wil nou het geval? Laot nou toch aon één van die overgebleven paolen 'ne man hangen! Hoe 't kan, begrèèp ik nog nie, maor hij hong meej de zolder van z'n broek aon de punt van dieje paol. Wè waor diejen mens blij dè wij daor langs gelopen kwamen.

wij vlak bij ons slachtoffer over de sloot. Zo vond hij houvast. Meej veul moeite kregen wij hem aon de kaant en op het droge. Hij was ook aon 't smokkelen, want z'nen zak graon lag op den bojem van de sloot. Dieje mens was kletsnat. Wij zeejen: "Laot dieje zak daor mèr liggen en gao mèr meej ons meej. Dieje zak kunde laoter wel komen haolen". Ik docht onderwege nog: a's dieje mens nou toch 's meej z'nne kop op zo'ne paol gevallen was, dan had hij het nie overlèèfd! Wij hebben hem op ons adres afgeleverd, zodat hij een bietje op kos wèèrmen.

Een paor daogen laoter zaag ik dè de zak uit de sloot weg was. Hij is 'm dus toch wel komen haolen.

Bang nie, mèr wèèrm en zaacht

Fik van de mulder zeej 's tegen mèn, dè ik iets veur h'm zou kunnen doen. "Ge kunt er goed geld meej verdienen," zeej Fik. "Ge hoeft alleen mèr vijfentwintig kilo terf sjust de grens over te brengen en dan breng'de tien kilo tabak meej terug. Dè levert oe honderd gulden op!" Ik docht: d's gaauw verdiend, dus ik naam 't aon. Nou mol'te wel weten dè't 1941 was. De grenscontoles waoren heel streng.

Ik mos sjust over de grens herres en geens naor 't wit huiske achter de Bollekens. Veur honderd gulden wou ik dè wel riskeren, al was ik mèr aamper negentien jaor oud. Daor over de grens wier ik ver-waacht in 'nen droge sloot. Ik mos efkes tussen m'n taande fluiten en meej dè'k dè gedaon haj, kwaam ene man d'n terf haolen. D'n tabak wier gebrocht deur een moeder meej d'r twee dochters. Zij droegen

d'n tabak in klèèn pakskes op hullie leef onder hullièn jas. Nou verschoot ik toch wel hard, want ik mos die pakskes onder die jas-sen uit friemelen! Normaol was ik nergens bang van, behalve van mèskes. Meer verlegen dan bang èègenlijk. Meej deez karwaal was ik toch gèèf zenuwachtig. Ik was veul blij dè't donker was. Zo zagen zij mènne rooien kop nie. Mèr terwèèl ik zo die zakskes tabak aon 't wegplukken was bij een van die mèskes, merkte ik toch wel ze een wèèrm en een zaacht lèfke haj.

Ik heb diejen aovond goed geld verdiend en ik ben 'n stukske wèèzer gewörren. Bang zèèn van mèskes, dè hoeft nie!

Het was nog een heel miserie om hem van dieje paol af te krèè-gen. Wij vonden in de buurt een omgevallen boomke. Dè legden

Nieuwe leden

ANDRÉ MOORS

In de periode van 5 mei 2013 tot

1 augustus 2013 kregen we er

weer 17 nieuwe leden bij. Het

aantal leden bedraagt nu 1549.

De hierna vermelde nieuwe leden

heten wij van harte welkom:

dhr. W. van Laarhoven,

dhr. A. Bluekens,

dhr. G. de Natris,

dhr. B. v. d. Heuvel,

mevr. H. Liket,

fam. J. de Swart,

fam. R. Tuijelaars,

fam. K. Kennis,

mevr. L. Leestmans,

dhr. F. Schepers,

mevr. T. Michielsen,

dhr. F. Pistorius,

fam. J. Verheijen,

Ria Laurijssen, Lia van Gils en Ineke van Strijp zijn bij heel veel activiteiten in de aula van het Cultureel Centrum en in het Heemhuis present om te zorgen voor de 'inwendige mens'.

Wij hopen u graag een keer te ontmoeten in ook uw Heemhuis!

Arme Amalia (81)

ANTOON VAN TUIJL

Gewoontegetrouw en met plezier vermelden we weer alle schenkingen die na half april binnen gebracht zijn. De lijst is lang en gevarieerd. Hier komt ze.

Een plakboek met een uitgebreid aanbod aan knipsels – enkele series bidprentjes, waaronder ook nu weer een aantal heel oude – een doosje en een mapje met devotieprentjes – de metalen kassa, die van 1953 tot 1959 dienst deed in het pakhuis van Ulicoten – een prijsetiketteringsmachiëntje, ook uit het Ulicotense pakhuis afkomstig – een boekje met statuten uit 1973 – twee verzamelingen

oude foto's die gelukkig behoorlijk goed gedocumenteerd zijn. Er staan veel gegevens achter op de foto's geschreven. Zo krijgen ze veel meer heemkundige waarde – enkele kaarten, digitaal en op papier, waaronder een zeer grote, van de loop van de Dodendraad – een dikke map met paperassen

over het Cultureel Centrum Baarle – een boekje over oude volksspe- len – een zilvergravure, uitgegeven bij gelegenheid van 1000 jaar Baarle – een geschiedenismap – enkele boekjes en documenten – het boekje 'Turnhout in oude prentkaarten' – een schrift met een uitgebreid werkstuk over Baarle,

helemaal in een keurig handschrift geschreven en rijk geïllustreerd – twee series scapulieren- en devotiemedailles – een kookboekje met oude recepten. Dit is een mooie aanvulling op onze verzameling die in de keuken van het Heemhuis staat – een boekje met fietstochten en wandelingen in en om Baarle – een doos vol textilia, waaronder kraagjes, gehaakte en kanten bandjes en kledjes en een muts – een stamboomboek – een serie boeken met inplakplaatjes, waarvan we er enkele opnamen in Bidoc en voor de andere een goede bestemming vonden – een evangelieboekje – nog een serie boeken waaronder een met mooie afbeeldingen van fijne gereedschappen – de ingebonden jaargang 2012 van Ons Weekblad – een aantal foto's en twee dozen met dia's – een map vol devotieprentjes – een aantal schriften met aantekeningen van allerlei aard – enkele geboortenakten in kopie, die we doorspelen naar de Werkgroep Genealogie – een heel oud artikel over Baarle – twee oude ingebon-

den jaargangen van de 'Belgische Illustratie' – een herinneringsmedaille van het huwelijk van Juliana en Bernard. Kinderen van de Ulicontense jongensschool kregen die in 1937 uitgereikt in het Parochiehuis – het boek 'Brabant, Hemel op Aarde' – een stapel sigarenkistjes,

waaronder drie verschillende modellen van de sigarenfabriek van A. (Sander) Loots – oude porseleinen elektriciteits-onderdelen – een doos met dubbelblokken Sunlightzeep – een keukenweegschaaltje – een pikhouweel – een mok met het logo van de Uilenpoort.

Als schenkers noemen we:

De familie Vogels, de familie Corler, de familie Laurijssen, Martien van Gool, Jurre Yntema, Femie Lückman, Jos van Rosendaal, Frans Beekmans, Frans Muësen, Rina Smeekens, Ton Janssens via Tiest Hurks, familie Van de Ackerveken, Mevr. Willemsen-van Vugt, Theo van Kints, Joep de Jong, Ad van Hoek, Anna Roelen-Willemsen, Herman Janssen, Ria Snapper-Wens, uit de nalatenschap van Wies Gulickx, Jos Geerts, Em. Prof. Alex Vanneste, Rene Wouters.

Hartelijk dank en graag tot een volgende keer.

Zondereigen door de bril van Charlotte Peys (2)

Charlotte Peys (°1987) is een masterstudent Illustratie aan het KASK in Gent. In het kader van haar eindproject is ze bezig met het maken van een getekende documentaire over Zondereigen (grondgebied Baarle-Hertog). Als een ware antropoloog en onderzoeker verblijft ze in het dorp, houdt ze een velddagboek bij en bezoekt ze inwoners van het dorp.

van zijn andere hand in gedachten over de daken. Zachtjes knikt hij in de richting van de huizen waarover hij praat.

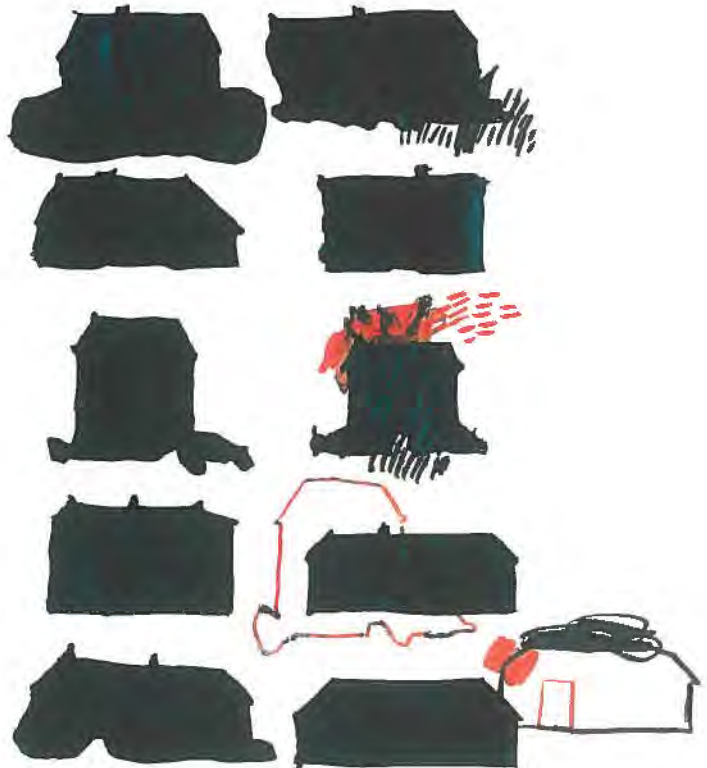
"Zij wonen op Ginhoven en die op Gel en zij naast het café en die hebben twee kinderen."

Ik was en ben nog steeds onder de indruk van de manier waarop inwoners van Zondereigen een blauwdruk van het dorp in hun hoofd lijken te hebben. Maar ondertussen kan ook ik in gedachten door Zondereigen lopen zonder daarbij de weg kwijt te raken. Als

Ze maakt wandelingen, neemt geluiden op, maakt foto's en schetsen en tracht dit te gebruiken als inspiratie bij het creëren van tekst en tekeningen over Zondereigen. Het eindresultaat zal uiteindelijk in een boek gepresenteerd worden. Maar voor het zover is, kan u in Van Wirskaante haar gedachten meelesen.

Tot voor kort was ik nog nooit in Zondereigen geweest. Het dorp bestond enkel in mijn gedachten en zelfs daar kwam het zelden voor, want hoe denk je aan een plek waar je nooit eerder was?

Terwijl ik praat met een inwoner van Zondereigen sluit hij als vanzelf zijn ogen, legt één hand op zijn hoofd en gaat met de wijsvinger

vanzelf en zonder het te beseffen, leren we een ruimte uit het hoofd en worden onze gewoonten op haar afgestemd. Het wordt een verzamelplaats voor steeds meer herinneringen die je als een filter voor de werkelijkheid kan schuiven om haar beter te vatten. Stilaan worden je bewegingen in de ruimte geruisloos tot ze deel uitmaken van het groter geheel en niet langer opvallen. Dat gaat zo met een lege ruimte, met een kamer, een huis en zelfs een volledige straat.

Van op een afstand lijkt een dorp net een stilleven. Het is een verzameling van roerloze voorwerpen waarin en waartussen mensen

lopen terwijl ze bezig zijn hun leven te leiden. Af en toe wordt er iets verplaatst. Een brievenbus, een huis, soms zelfs een straat of een volledig landschap. In de tijd die ik in Zondereigen doorbracht veranderden er reeds verschillende dingen. Een huis werd afgebroken, een nieuw huis werd gebouwd, mensen verhuisden van het ene huis in Zondereigen naar het andere, en hier en daar werd het landschap rechtgetrokken. Mijn geheugen wordt op de proef gesteld. Ik leer nieuwe namen, gezichten en verhalen en tracht alle verbindingen ertussen te onthouden. Telkens er een samenhang opduikt tussen het ene huishouden

en het andere span ik in gedachten een koord. Daar ben ik mee gestopt. Het werd een onontwaaarbaar kluwen en al denkend struikelde ik erover.

Op sommige plekken in Zondereigen is het nog mogelijk om een kleine stip te zijn in een wijd uitgestrekt landschap. Ik hou van dat gevoel. En al ben ik geen ware inwoner van Zondereigen, toch voel ik eigen grond onder mijn voeten. Ik hoor mijn bladeren ruisen in de wind, hoor mijn vogels, kijk naar mijn bomen, mijn uitzicht. Hij die zegt dat de vertes van het platteland eentonig zijn heeft ongelijk. Ze zijn elke dag anders.

Voor mijn eindproject ben ik op zoek naar verhalen, informatie en foto's over Zondereigen. Alles wat op de een of andere manier iets te maken heeft met Zondereigen interesseert me. Zowel op vlak van mensen, fauna en flora, de geschiedenis van het dorp, het sociologische aspect of de architectuur. Woont u zelf niet in Zondereigen maar kent u een leuk verhaal dat verbonden is aan het dorp?

Herinnert u zich anekdotes over Zondereigen? Heeft u nog foto's van uw jeugd jaren die u in Zondereigen doorbracht? Of kent u typische Zondereigense gezegdes? Bent u een inwoner van Zondereigen en zou u het leuk vinden als ik een keer bij u langskwam? Hebt u vanuit uw interesse, opleiding of beroep een bepaalde kijk op het dorp die u met me wil delen? Alles wat u kwijt wil, interesseert me! U kan me bereiken via charlottepeys@gmail.com of me bellen op het nummer 0494/11.25.31.

Merkwaardigheden (74)

ANTOON VAN TUIJL

In onze vorige Van Wirskaante speurden we naar de herkomst van een stuk van een balk en een stuk van een plank met merkwaardige inscripties. Veel verder dan 'het zou kunnen dat....' kwamen we niet. De stukken kwamen uit een heel oud boerderijtje dat vroeger in de Kapelstraat stond, waar we nu huisnummer 22 vinden. Wij maakten in dat eerdere artikel terloops melding van een andere vondst in dat oude huisje. Nog een merkwaardigheid dus.

Diepste punt

Er wordt nog even overwogen om het oude boerderijtje op te knappen, als Jan Verhoeven het wil gaan bewonen. Daar is uiteindelijk niet toe besloten. Grote delen zijn te slecht en vocht in de muren vormt meestal een nog groter probleem. Hier ook. Daarom wordt de sloop aangevangen. Ook de kelder moet geruimd worden. Jan Verhoeven gaat niet blind te werk. Bij het uitbreken van de keldervloer valt hem op het diepste punt iets op. Zit daar nou echt een schaal in de vloer? Jawel, in een hoekje

van de keldervloer zit inderdaad een aardewerken schaal. Jan is heemman en heeft dus oog voor oude merkwaardige voorwerpen. Voorzichtig peutert hij de schaal los in een poging het voorwerp in zijn geheel vrij te krijgen. Dat lukt niet. Blijkbaar maakt de schaal deel uit van de keldervloer. Jan heeft de indruk dat hij wel alle stukken verzameld heeft. Uiteindelijk komen de scherven in het Heemhuis terecht.

Datering

Op de eerste verdieping van ons Heemhuis staat een verzameling

aardewerken kruiken, kookpotten en schalen. Een aantal ervan is uit scherven samengesteld en sommige dragen duidelijk de sporen

van restauratie. De ontbrekende stukken zijn aangevuld met boetskerklei, waardoor het voorwerp weer volledig is.

Jos Verheijen heeft zich gespecialiseerd in het boetseren van die ontbrekende delen. Wij hebben hem de brokstukken van deze schaal bezorgd met de vraag of hij er mee aan de slag wil. Dat wil hij graag. Laat er nou toevallig op dat moment archeologen aan het werk zijn op de bouwplaats waar tot voor kort 'de Verboden Vrucht' stond. Jos stapt daar naar toe met de scherven. Hij weet graag waaraan hij werkt! Stefan Delaruelle, streekarcheoloog, is geen onbekende voor hem. Deze man is steeds bereid om onze heemkundekring van informatie te voorzien. Hij meent de brokstukken te herkennen als een melkteil of melkschaal. Voor de datering komt hij uit op eind achttiende eeuw.

Jos is tevreden en gaat aan de slag: schoonmaken, puzzelen, stukken aan elkaar plakken met plakband. Dan lijmen en constateren dat er wel degelijk stukken ontbreken. Er moet dus geboetseerd worden. Zoals u op de foto's ziet, wordt er niet geprobeerd zo'n restauratie 'onzichtbaar' uit te voeren

en 'net echt' te maken. Juist niet! Je laat door het kleurverschil duidelijk zien welke delen nieuw zijn. Daardoor blijft het voorwerp, zoals het gevonden is, ook zichtbaar.

Nieuwe bestemming

De schaal is vroeger in het dagelijkse huishouden veelvuldig gebruikt. Dat is te zien aan het sterk aangetaste glazuur. De huisvrouw moet dat in die tijd ook gezien hebben. Wanneer een platte schaal niet meer bruikbaar was in de keuken, kon die zomaar een nieuwe bestemming krijgen. Bruikbare voorwerpen gooide je niet weg. Men sloeg de bodem uit zo'n schaal. De overgebleven ring werd in de keuken- of keldervloer geplaatst. Nattigheid op de vloer kon gemakkelijk naar dat 'afvoerputje' gedirigeerd worden om die op te dweilen. In droge perioden kon overtollig water via de weggeslagen bodem van de schaal in de grond dringen. Meer vindingrijk dan merkwaardig is dit hergebruik van zo'n antiek voorwerp.

Aardrijkskunde in 1953

HILD SEGERS

In een aardrijkskundeboek uitge-
geven bij Van In, in Lier in 1953
en bestemd voor kinderen van
het 4de leerjaar vond ik in les 13
onder de titels ' België's buren' en
' In den vreemde' een leuk tekstje
over een Belgisch jongentje dat

met zijn vader naar Amsterdam

gaat.

Al is het tekstje maar kort, toch
leert het ons hoe in relatief korte
tijd onze kijk op de wereld groter
is geworden, hoeveel er is veran-
derd en hoe onze taal evolueert.

In den vreemde

Uit les 13:

Weet je al iets van een vreemd
land?

Miel mocht eens mee naar Am-
sterdam met vader. Amsterdam is
geen Belgische, maar een grote
Nederlandse (Hollandse) stad. Zij
vertrokken uit Brussel. De trein

F. 74. — België en zijn twee kleinste buren.

liep op de grote spoorlijn: Brussel – Amsterdam (F.74). Mechelen vlogen ze voorbij. Te Antwerpen hield de trein een poosje stil, om daarna naar de grens te stomen. Essen is het Belgische grensstation. Een kleine stilstand, en de trein reed door. “Zie, Miel”, zei vader, “hier is ons land uit: daar staat een grensmaal.” Een ogenblik later waren ze niet meer in eigen land, ze waren al

in een vreemd land: Nederland of Holland. Te Rozendaal, het Hollands grensstation, moesten ze even uitstappen. De Hollandse douaniers moesten het reisgoed nazien. Op het tolhuis wapperde de Nederlandse vlag: rood, wit en blauw, in horizontale banen. Een groep Hollanders nam daar ook de trein. Miel kon hen niet goed verstaan, maar vader zei, dat Hollands ook

Nederlands is zoals Vlaams. Miel vond alles vreemd te Amsterdam, vooral de dienstkledij van politie en postboden. Vader kocht er fijne Hollandse sigaren en betaalde met Nederlandse guldens. Nog voor het vertrekken, zond Miel een prentkaart naar zijn vriend, met Nederlandse postzegels op. 't Was een schone reis, maar Miel was toch blij als de trein weer over de grens was, op Belgisch grondgebied.

F. 69. — Een straat op het eilandje Marken, in Noord-Holland, met de typische houten vissershuisjes en de mensen in de oude klederdracht.

F. 68. — Het Vredespaleis, in een lieve omgeving te Den Haag ('s-Gravenhage), de Nederlandse residentiestad.

Een paar bedenkingen

Wanneer kunnen we nog spreken van een vreemd land? Televisiereportages, google earth, street view... brengen verre landen tot in onze huiskamers. Terwijl in mijn kindertijd de bedevaart naar Scherpenheuvel zowat de verste reisbestemming was zijn mijn kleinkinderen al op vakantie naar Canada geweest. We hebben de mogelijkheid om naar de andere kant van de wereld te reizen. Misschien kunnen we straks mee naar Mars! Tijdens de lessen aardrijkskunde bekijken kinderen reisprogramma's, zoeken allerlei op met de computer en maken ze hun eigen powerpoint presentaties.

Miel kan de Hollanders niet goed verstaan.

Zijn vader legt uit dat Hollands ook Nederlands is zoals Vlaams. Grappig!

Gelukkig is Miel niet in Brussel gebleven of naar Namen gereisd. Zijn taalprobleem zou veel groter geweest zijn.

Voor Vlamingen is Nederland al lang niet meer 'in den vreemde' maar eerder 'onze beste buur' zoals ik las in een toeristische folder.

Met een knipoog en een glimlach (14)

Een zoekplaatje

RIA WILLEKENS

We zijn weer uit de sprookjeswereld neergedaald en staan weer met beide voeten op de grond. Nu ik dit schrijf is voor velen de lang verwachte vakantieperiode aangebroken. Iedereen hoopt wellicht op mooi en warm weer na de lange, koude winter én lente van 2013. Daarom lijkt het me wel een aardig idee om een mooie totaalfoto van een Hollandse basisschool van 14 juni 1990 te plaatsen. Dan valt er wat te puzzelen op een mistroostige dag na de vakantie.

De geliefde kinderschaar van Zuster Cherubine

De foto op de twee volgende bladzijden is gemaakt bij het afscheid van de alomtewaardeerde Zuster Cherubine als directrice van De Zevensprong, de voormalige Maria Reginaschool. Haar levensverhaal staat uitgebreid beschreven in Van Wirskaante, jaargang 22, nr. 3, september 2007. Zr. Cherubine is overleden op 18 dec. 2010 op 80 jarige leeftijd.

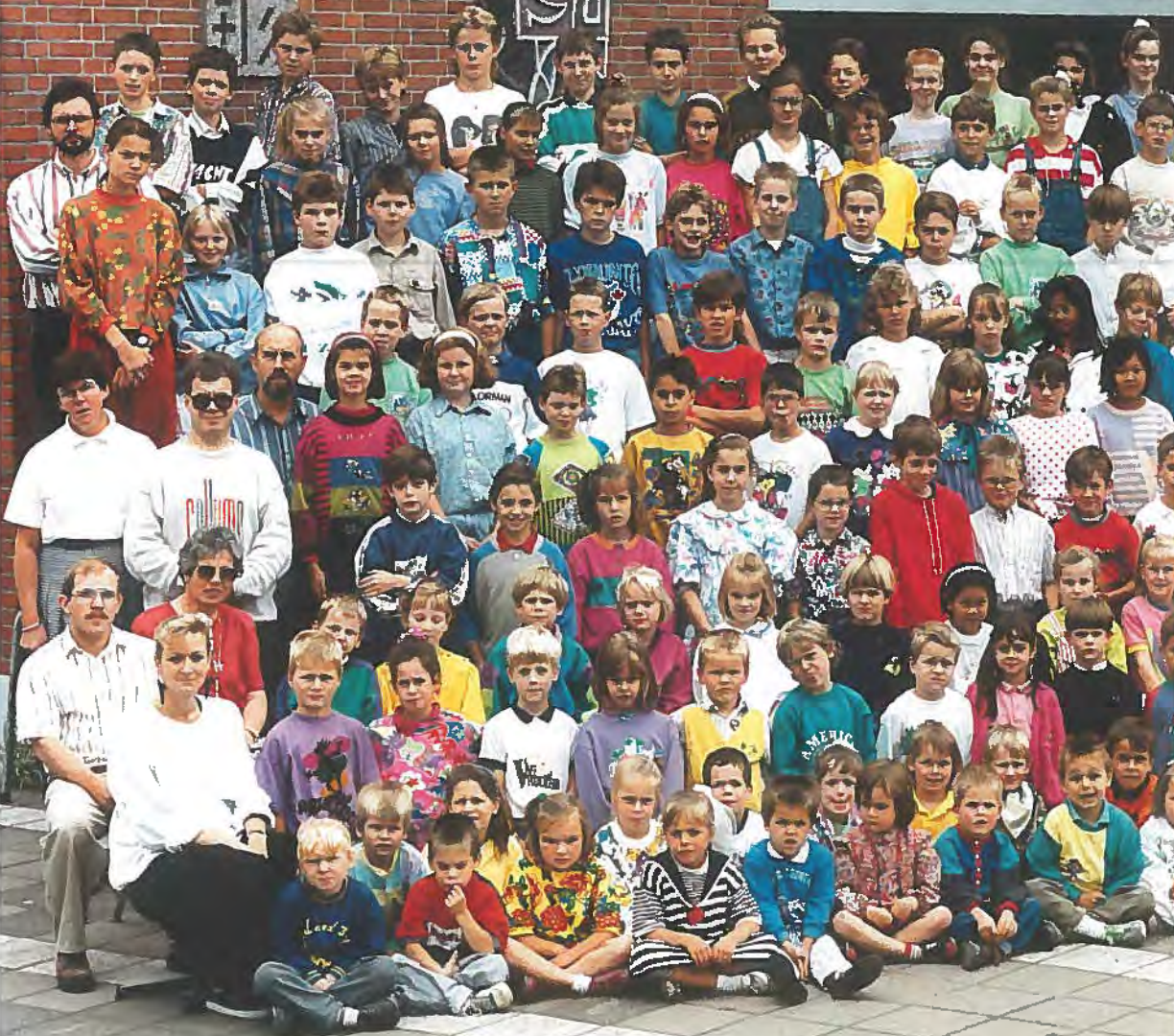
Op een aparte bladzijde zijn alle leerlingen van groep 1 tot en met 8 met het hele lerarenteam plus het ondersteunend personeel hierop keurig getekend met een nummer. De nummering verwijst naar de naam van de betreffende persoon.

Een voorbeeld van uiterste precisie. Hartelijk dank aan mijn ex-collega's, die dit document mij en Amalia aangeleverd hebben. Nu kunt u als lezer aan de slag. Als richtsnoer: De oudste kinderen op de foto zijn nu ongeveer 34 jaar. De kleutertjes van toen tellen slechts 26 lentes jong.

Zitten je kinderen erbij? Je kleinkinderen of...jijzelf misschien? Wow! Mogelijk komen er warme herinneringen boven. Het laatste bij mij in ieder geval wel. Veel succes.

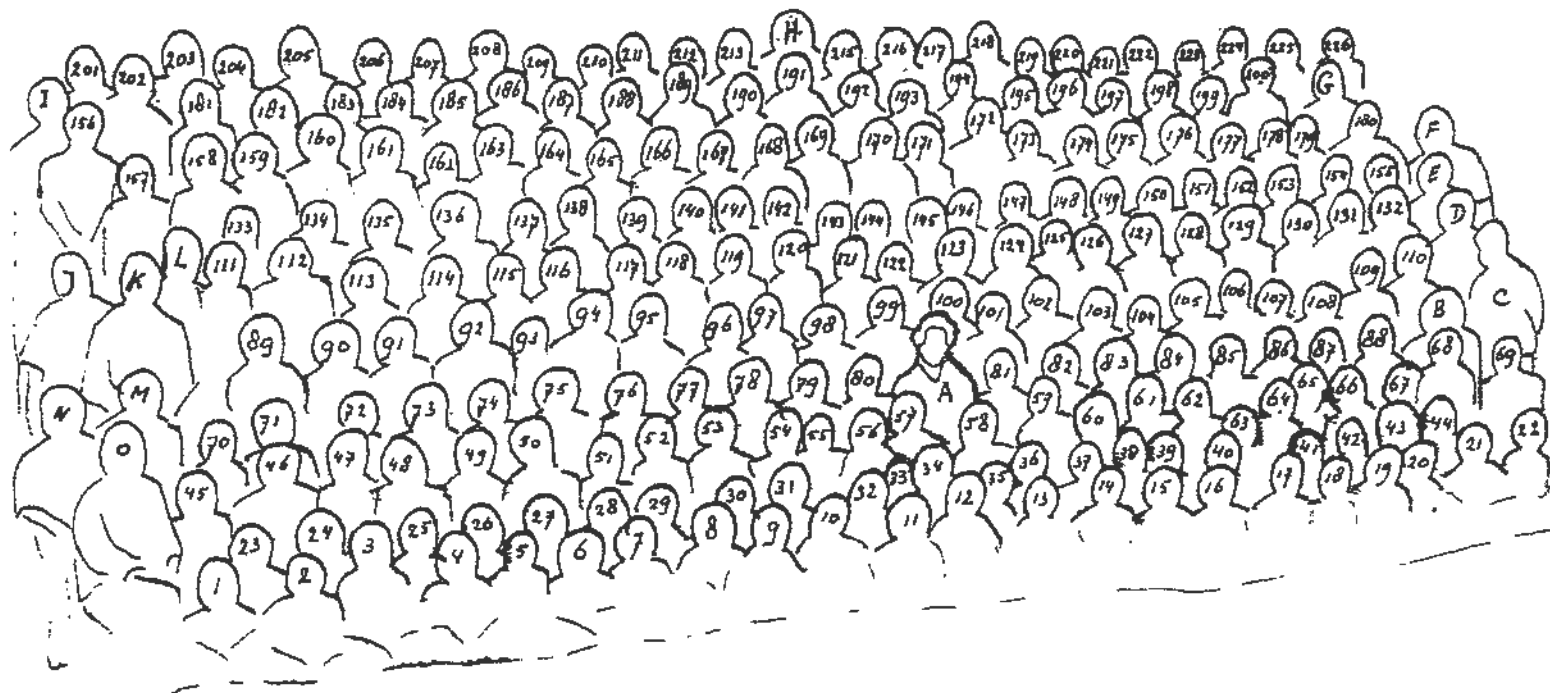
de zevensprong
14 juni 1990

LEERLINGEN EN TEAM VAN DE ZEVENSPRONG

14 juni 1990

01.Susanne van Draanen	02.Sander van Puyenbroek	03.AnneLoes Goos	04.Wendy van Alphen	05.Tom van Alphen
06.Astrid Olieslaegers	07.Jan Mulder	08.Tim van Heugten	09.Inge den Ouden	10.Marieke Buursma
11.Tijs Moonen	12.Esther van Opstal	13.Kim Hermans	14.Johan van Hooydonk	15.Sara Pellis
16.Mandy Mulder	17.Marjolein Leyten	18.Bart van der Rijt	19.Bart van der Cranenbroek	20.Marleen Galle
21.Paulien Cornelissen	22.Kelly Martens	23.Jouri Geerts	24.Tammy de Wild	25.Annemarie Koks
26.Corné Laurijssen	27. Evelien Doornbos	28.Lieke Bastiaansen	29.Johan Vermonden	30.Paul van Hulst
31.Erik Baeten	32.Esther van Riel	33.Inge Raemaekers	34.Tonny van Tilburg	35.Eline Pellis
36.Lenneke Bastiaansen	37.Annemarie Tuytelaars	38.Sandra de Swart	39.Laura van Beek	40.Kristian van Soest
41.Loes Tuytelaars	42.Wesley Vermonden	43.John Versmissen	44.Dennis Kroeze	45.Frank Goos
46.Tineke Laurijssen	47.Thijs van Lent	48.Esther Verheyen	49.Joris Bastiaansen	50.Huub van Draanen
51.Rik Kerremans	52.Engelien Ollislaegers	53. Kevin Snels	54.Menno Muller	55.Anjo Kuijpers
56.Daisy de Jong	57.Mark Doornbos	58.Susanne Plasschaert	59.Mariëlle Wouters	60.Sandra Laurijssen
61.Johan Laurijssen	62.Inge Kusters	63.Philipe van Overeem	64.Ilona van den Broek	65.Marlie de Vet
66.Bart van Beek	67.Roy van den Broek	68.Tim Geerts	69.Kim Frijters	70.Tonny Hendriks
71.Eefje van Heugten	72.Rob Galle	73.Marlie Raeijmaekers	74.Stefanie van Overeem	75.Stefan van Opstal
76.Stefanie Tang	77.Femke van Gils	78.Anke Raeijmaekers	79.Hinke de Jong	80.Marleen van de Heijning
81.Suzi Kerremans	82.Jenny de Vet	83.Pauline Kortmann	84.Ton den Ouden	85.Jasper Raeijmaekers
86.Martijn Kennis	87.Kristel Jochems	88.Michiel van Hulst	89.Roy Leyten	90.Bart Meeuwesen
91.Renate Pooyé	92.Tamara van den Broek	93.Maureen Snels	94.Davy Martens	95.Twan Tuytelaars
96.Geert-Jan Geuens	97.Stijn van Gorp	98.Eveline van Hout	99.Nieke Klem	100.Michiel Schellekens
101.Jorine Kools	102.Michiel Bayens	103.Marie-Claire Plassaert	104.Eva van Beek	105.Ankie de Jong
106.Jessica van Soest	107.Ilja van Eeten	108.Rosalinde van Hooydonk	109.Jan van Beek	110.Mariëlle van den Brandt
111.Marjolein Versmissen	112.Manon de Bruyn	113.Ankie Hendriks	114.Hens Baeten	115.Peter van den Heyning
116.Wendy de Vet	117.Anouk Verheyen	118.Marjan Hendriks	119.Zefanja Tang	120.Loes Mertens
121.Eveline Laureijssen	122.Samantha Verhagen	123.Alma Bolhaar	124.Charlotte de Kort	125.Ruud Kerremans
126.Mackel Buiks	127.Arjan van Lent	128.Gijs van der Rijt	129.Vanessa Antens	130.Jeroen van den Heyning
131.Pascalde de Graauw	132.Astrid Plaschaert	133.Niels van Raak	134.Jos den Ouden	135.Frank Kleiren
136.Niels Geuens	137.Jeroen Goos	138.Claudia van Tilburg	139.Ilona Jochems	140.Warni van Mierlo
141.Dirk Moonen	142.Peter van Baast	143.Ans Pluym	144.Barbara Schellekens	145.Ellen Kools
146.Marco Jansen	147.Jeroen Kox	148.Sjors Theeuwes	149.Diane de Bekker	150.Maarten Geerts
151.Frank Timmermans	152.Anja Tuytelaars	153.Evelien Geerts	154.Bas van Raak	155.Johan Tuytelaars
156.Tamara Seegers	157.Moniek Raeijmaekers	158.Danny Voeten	159.Bas Raeijmaekers	160.Dennis Peeters
161.Bob de Bruin	162.Sander Raeijmaekers	163.Koen Raeijmaekers	164.Rob Mertens	165.Kees Kerremans
166.Rens Bastiaansen	167.Martijn Geerts	168.Monique Ansems	169.Jill Caris	170.Misha Peeters
171.Oskar Baijens	172.Jan in 't Veld	173.Roel Verheyen	174.Joris Savelkous	175.Bas Wouters
176.Linda de Jong	177.Karen Wouters	178.Jeroen Kennes	179.Gemma Freling	180.Heidi van Tilburg
181.Lian Pluym	182.Kim de Graauw	183.Anne Sommen	184.Lara Jespers	185.Renate Pelkmans
186.Lilian Seegers	187.Judith Brouwers	188.Jan Meeuwesen	189.Nick van Beek	190.Debby Hendriks
191.Frank Meeuwesen	192.Sandra Meyvis	193.Miranda van der Rijt	194.Igor van Tilburg	195.Ruud van Gool
196.Wilfred Buiks	197.Ryanto van Mierlo	198.Nick van Beek	199.Toon Antens	200.Sander van Tilburg
201.René Tuytelaars	202.Remco van Loon	203.Harrie van Tilburg	204.Eric van Tilburg	205.Patrick Naalden
206.Fons Tuytelaars	207.Joep van Gorp	208.Erik van Sas	209.Mark Vermeulen	210.Timo Laurijssen
211.Linda van Raak	212.Moniek Kerremans	213.Carla Mouws	215.Marly Staes	216.Peggy Voeten
217.Angelique Tang	218.Claudia Ansems	219.Hanneke Kortmann	220.Diana van de Heijning	221.Sylvie Kox
222.Christel Hereijgers	223.Ilse Bolhaar	224.Cindy Brouwers	225.Michiel Peeters	226.Martien van Gool
A. Zr. Cherubine Happel	B. Rita de Munnik- Loots	C. Francien van Hulst-Gillis	D. Ad Pijpers	E. Rian Hurks- Molle
F. Kees van bergen	G. Jan Roelen	H. Cissie Laureijssen-Oomen	J. Hugo van den Elshout	J. Wies Galickx
K. Hans Bervoets	L. Jan de Swart	M. Zr. Anita Murmans	N. Coen Backx	O. Betty Leemans-de Jong

“..... De arrestant, de 26-jarige, riep de hulp in van de Nederlandse marechaussee die hun Belgische collega's vervolgens de doortocht weigerden. De Belgische rijkswachters brachten hun arrestant terug naar het gemeentehuis van Baarle-Hertog”.

Uit de dagboeken van Jo Huijbregts (3)

LEO VOETEN

Jo Huijbregts heeft in zijn lange leven zo bijna alles opgeschreven wat in zijn ogen aan interessants in Baarle gebeurde.

Hij heeft daarmee een stuk geschiedenis op papier gezet over de periode 1943 tot 1985.

Het is interessant om kennis te nemen van de ervaringen over Baarle en sommige gebeurtenissen in Baarle uit die periode, zoals die door Jo zijn beschreven.

Jo heeft de dagboeken in 1980 officieel overgedragen aan Heemkundekring Amalia van Solms.

Hij vond dat de heemkundekring 'rijker' van hem moest worden.

Ook in dit nummer van Van Wirskaante zal ik aan de hand van zijn dagboeken daarvan een selectie weergeven. Het geeft een kijkje op Baarle en het leven zo'n 50 jaar geleden.

In het vorige artikel waren gekomen tot maart 1960. Vanaf die datum gaan we verder. Steeds ga ik daarbij zo exact mogelijk uit van de tekst zoals Jo die opschreef, eventueel inclusief taal- en of spelfoutjes.

Huishoudbeurs 22 en 23 maart 1960

In de grote zaal van Hotel De Engel
Opening door de Edelachtbare
Heer Burgemeesters van Nassau
en Hertog

11.00 uur Prijsuitreiking voor de wedstrijd van leerlingen en oud-leerlingen van de Huishoudschool met grootse Haute Couture modeshow
17.00 uur Trekking gratis Loterij

De volgende standhouders namen deel:

Piet Verdonck Weelde: verzekeringen en autofinancieringen in Nederland alsook België;
Jos Kin Baarle-Hertog: voor al uw sanitair, zowel complete keukens als badkamers;
Joseph v.d. Voort Weelde: laatste modellen kinderwagens, ledikantjes, kortom alles voor kleutergebied;
Selders-Baaten Rijen : het vertrouwde adres dames- en maatkleding;
Modehuis de Vries Tilburg: heren-modeshow wordt wederom verzorgd;
Jac. v.d. Brekel Tilburg: op gebied van Heren- en jongenskleeding;
Foto De Greef Baarle: onovertroffen op foto- en lijstengebied;
De Singer Tilburg: reeds meer dan 100 jaar staat de Singer voor u klaar;
H.v.d.Burg-Ernes Baarle: Electro-technisch bureau;

Frans Couwenberg Baarle-Nassau: modern behang, prachtige vloeren, balatum, plastic lakken; A.Dirven-v.d.Flaas: Zuivelhuis kwaliteitsartikelen, de Bonilac sortering; Firma Verheijen: Bubble-Up; Schilders met Histor lak: Gebr. Van Draanen, Frans Couwenberg; 'Stoeltje Weelde: slaapkamers, huiskamers, tapijten in klassieke en moderne stijl.

Bevolkingsonderzoek 23 maart 1960

Algemeen bevolkingsonderzoek te Baarle-Hertog in de jongensschool voor hart en longen te laten radiograferen. Aan dit onderzoek hebben wij deelgenomen.

Gesneden brood

De bakkers van Baarle maken het de huisvrouw gemakkelijk. Het brood komt voortaan gesneden in den handel. Hierdoor wordt het brood 5 cent duurder.

Tentoonstelling Oud-strijders Baarle-Nassau

Door de Bond van Oud-strijders van Baarle-Nassau wordt bij gelegenheid van de 15-jarige herdenking van onze bevrijding op 5 mei a.s. een tentoonstelling georganiseerd van foto's, papieren en allerhande herinneringen aan mobilisatie, oorlog en bevrijding en Indonesië over de jaren 1938-1950. Het doel van deze tentoonstelling is, naast een herinnering voor volwassenen ook aan de kinderen 'n idee te geven van de bange tijden welke we toen beleefden zodat ook zij meer waarde zouden gaan hechten aan ons hoogste goed: De Vrijheid.

Arrestant profiteerde van Grens-affaire Baarle-Hertog

7 April 1960. De ingewikkelde situatie aan de Nederlands-Belgische grens bij Baarle-Hertog heeft woensdag opnieuw tot moeilijkheden geleid. De Belgische gendarmerie arresteerde op een gedeelte van de provinciale weg in de grensplaats een Nederlander die enige tijd geleden door de rechtbank van Turnhout bij verstek tot 15 dagen gevangenisstraf was veroordeeld. Om de arrestant in een jeep naar de gevangenis in Turnhout over te brengen moest echter de grenspost Weelde-station worde gepasseerd waar de Nederlandse marechaussee en douaneambtenaren dienst doen. De arrestant, de 26-jarige, riep de hulp in van de Nederlandse marechaussee die hun Belgische collega's vervolgens de doortocht weigerden. De Belgische rijkswachters brachten hun arrestant terug naar het gemeentehuis van Baarle-Hertog.

Na een gesprek tussen Nederlandse en Belgische autoriteiten dat in de loop van de dag in Baarle-Hertog werd gehouden werd tenslotte de arrestant op vrije voeten gesteld.

Wel of niet Belgisch?

Aan de conferentie op het gemeentehuis van Baarle-Hertog die aan de vrijlating van de arrestant vooraf ging werd van Nederlandse zijde deelgenomen door de officier van justitie uit Breda mr. Grasso, de burgemeester van Baarle-Nassau de Heer de Grauw, en officieren van de marechaussee.

Uit Turnhout was de Procureur des Konings mr. Le.... (onleesbaar!) overgekomen, vergezeld van hoge officieren van de Belgische Rijks-wacht.

Niet afgebakend.

Naar van de Belgische zijde wordt vernomen hield de Nederlandse delegatie vast aan de stelling dat het weggedeelte waarop de aanhouding werd verricht niet Belgisch is en dat men van Belgische zijde nog steeds, bijna een jaar na de uitspraak van het Internationale Hof van Justitie, het grondgebied niet heeft afgebakend en geen enkele administratieve maatregel heeft getroffen. Ook werd aangevoerd dat de weg door Nederland wordt onderhouden. Men baseerde zich daarbij op de uitspraak van het Hof dat wel de huizen van S. van den Eijnde - waar de Belgische Rijkswacht tot arrestatie overging - op Belgisch grondgebied staan maar dat geen melding is gemaakt van de weg die daar langs loopt. Het gebruik is, dat dan de helft tot Belgisch grondgebied was gerekend. De aanhouding gebeurde op de Nederlandse helft en was dus onrechtmatig aldus de Nederlandse mening.

Wel Belgisch.

De Belgische autoriteiten voerden echter aan dat de weg wel degelijk Belgisch grondgebied is, op Belgische stafkaarten staat aangegeven, en is opgenomen in het Belgisch kadaster.

Tenslotte werd tot vrijlating van de Nederlandse arrestant besloten. Hij zal 10 dagen de tijd krijgen om tegen het vonnis, dat hem naar hij verklaarde nooit ter kennis is gebracht, in beroep te gaan. Aangezien hij, om naar zijn werk te gaan, elke dag dezelfde plaats moet passeren werd hem verzekerd dat in deze periode geen maatregelen van Belgische zijde zullen worden genomen.

Op de conferentie werd tenslotte besloten dat in de toekomst bij arrestaties gezamenlijk overleg

zal worden gepleegd. Op officieel niveau zullen besprekingen worden gehouden om incidenten als deze te doen voorkomen.

Afscheid Directeur melkfabriek

Na een directeurschap van 43 jaren van de Coöperatieve Melkfabriek 'De Hoop' zal de heer A. Dirven met ingang van 1 mei 1960 met pensioen gaan. Nagenoeg een generatie lang heeft hij de scepter gezwaaid over de melkfabriek die in deze periode een geweldige uitbreiding onderging. Het bestuur van 'De Hoop' zal de scheidende directeur een afscheidsreceptie aanbieden die gehouden zal worden in Hotel De Engel op maandag 25 april 1960 van 2.30u tot 5.30u.

Directeur Antoon Dirven van Coöp. Zuivelfabriek 'De Hoop'. Hij nam in 1960 afscheid na 43 jaren directeurschap.

Internationale luchtpiraten

Baarle staat op zijn kop bij de sensationele show van de Internationale luchtpiraten uit Düsseldorf. Zaterdag 30 april 's avonds om

Stuntmannen uit Duitsland, zoals deze, kwamen ook in Baarle af en toe hun spectaculaire toeren vertonen. Op het St. Annaplein was 't dan een drukte van jewelste.

acht uur en zondag 1 mei 's middags om vier en 's avonds om acht uur op het Sint Annaplein.

U ziet motorraces op stalen draden in de lucht en vele andere gedurfde prestaties aan de top van de 32 meter hoge stalen mast. Toegangs-prijs 50 cent.

school van het centrum. Op deze vergadering zullen alle inlichtingen verstrekt worden omtrent de te bouwen huizen, de mogelijkheden van aankoop of verhuur en van financiering.

Gloria kampioen 7 mei 1960

In twee afdelingen van de eerste klasse van de Brabantse Bond zijn de kampioenen nu eindelijk gevallen. Gloria is door een zege van 5-2 onbereikbaar geworden voor Ons Vios. Gloria speelde zijn laatste wedstrijd in Esbeek tegen Tuldania dat nog in degradatiegevaar verkeerd en daardoor bijzonder zware tegenstand bood. In triomf ging de ploeg naar Baarle-

Huizenbouw Baarle-Hertog

Het gemeentebestuur van Baarle-Hertog in samenwerking met de Nationale Maatschappij voor Huisvesting is zinnens een 25-tal huizen te bouwen. Om het aantal gegadigden te kennen zal een voorlichtingsavond gehouden worden op vrijdag 20 mei 1960 om 20 uur in de gemeentelijk jongens-

In 1960 werd Gloria kampioen in de eerste klasse van de Brabantse Bond. Hier wordt, ter hoogte van Theeuwes op de Alphenseweg, de kampioenenstoet geopend met een 'oud' Opeltje Olympia.

Nassau waar de burgemeester op het gemeentehuis klaar stond om de erewijn in te schenken. De Harmonie St. Remi leverde ook zijn bijdrage en de heer Harmsen, voorzitter van Baarle's Bloei sprak woorden van lof. Na het officiële gedeelte werd het feest voortgezet met een kampioensbal in zaal De Engel.

Hier volgen de spelers:

Jos van Raak reserve-keeper, L. de Rooij, J. de Rooij, Alf. Van Beek, C. Versmissen, J. van Gool, Th. Kusters, Fr. De Rooij, J. Sommen, H. van Raak, M. Kusters.

Muzikale wandeling

Zaterdag 14 mei 1960. Muzikale wandeling (LV: van Harmonie St Remi) rond het dorp. Met de fanfare van Ulicoten. Tevens 7 veteranen-auto's afgehaald die een bezoek aan Baarle brachten.

Het weer

Donderdag 19 mei 1960. Iets wat maar zelden gebeurt, het heeft de hele dag geregend. Hiermede is dan een einde gekomen aan de kolossale droogte van deze tijd.

Witte Huis

17 juni 1960: Het kinderpension Het Witte Huis te Baarle-Nassau ondergaat een drastische uitbreiding. Het interieur zal gewijzigd worden en ook rondom dit tehuis zullen diverse verbeteringen worden aangebracht. Inmiddels is een modern ingerichte speelzaal gereed gekomen terwijl ook de speeltuin zo goed als klaar is. Er staan reeds twee schommels, wippen, terwijl voorts twee grote zandbakken werden aangebracht. Binnenkort zal er nog een draaimolen

Kinderopvang bestond al in de jaren 60. Ria van der Werf poseert met een aantal kinderen voor haar kinderpension 'Het Witte Huis'.

opgesteld worden. Als de verbouw achter de rug is zal het Witte Huis met de bungalow mee honderd kinderen kunnen herbergen. In het kinderpension is plaats voor zuigelingen en kinderen tot en met zeven jaar. Reeds vele Tilburgse kinderen brachten geruime tijd in dit pension door.

Kermisprogramma 19 juni 1960

De lachende Vagebond in De Engel (film)
Kermisbal in de Engel
Bal in zaal Olympia; drie dagen
Bij A. Riggeling komt tijdens de kermisdagen Nico Schoonenberg met zijn Hammondorgel
Vrij dansen in Den Bonten OS.
Groot Bal in Zaal Monty
Dansen bij Toon Jacobs
Bij H. Leemans de Vrolijke Muzikanten
Poels café 't Klokske dansgelegenheden
Café Be-Ne-Lux drie dagen muziek
Café Braspenning prima muziek

Dansen in café Welkom
H. Klaassen

Processie 15 augustus 1960

De Harmonie St Remi heeft deelgenomen aan de Processie te Baarle die traditiegetrouw jaarlijks op Onze Lieve Vrouw Hemelvaartdag door de straten trekt. De route was als volgt: Nieuwstraat, Chaamseweg, Nonnenkuil, Loveren waar een rustaltaar geplaatst was. Vervolgens ging de route langs de Katerstraat, Stationstraat, Nieuwstraat

Pruimentour 21 augustus 1960

Herinnert u zich de Ronde van de Tommel van vorig jaar nog? Dank zij de medewerking kreeg de Baarlese sportminnende jeugd een middag aangeboden die een tweeledig doel had:
a. De jeugd gelegenheid geven zich vertrouwd te maken met de wie-

lersport en zodoende Baarlese renners te kweken.

b. De jeugd 'ns een gezellige vakantie-sprotmiddag te bezorgen. Ook dit jaar wordt er weer zo'n wielerronde gehouden. De zeer royale steun van bijna geheel de Baarlese middenstand maakt het mogelijk de ronde nog beter te organiseren.

Aangezien het niet mogelijk was wederom op de Tommel te rijden wordt nu rond de Burg. de Grauwstraat gereden. Te half drie wordt voor de junioren het startsein gegeven. Te vier uur komen de senioren aan bod. Bij voldoende deelname wordt tussen de twee ronden in 'n

hardloopwedstrijd over 3000 m. gehouden.

Onder de junioren wordt verstaan jongelui tot 14 jaar. Senioren van 14 tot 18 jaar. Het hardlopen staat voor iedereen open.

Ronde van Baol voor professionals

De tweede Ronde van Baol mag geslaagd heten. Ondanks 't slechte weer waren er duizenden wielereenthousiasten naar Baarle gekomen om van dit Internationaal wielerevenement getuige te zijn. Aan de start verschenen talrijke bekende wielergoden, zowel van

Belgische als van Nederlandse zijde.

In de slotfase van de wedstrijd waren er nog 21 renners over. Onder oorverdovend lawaai kwamen Piet van Est en André Noyelle op de finish afgesneld en het was uiteindelijk de Belg wiens eindspurt het verste reikte.

Tot zover weer wat ervaringen en belevenissen van Jo, zo'n vijftig jaar geleden.

Tot de volgende keer. Dan is er weer tijd en ruimte om in de schrijfsels van Jo te duiken.

Na een wielervedstrijd voor de jeugd in de Kapelstraat en het jaar daarna op de Tommel werd in 1960 de eerste Pruimentoer in de Burg. de Grauwstraat georganiseerd. Op de foto krijgt winnaar Frans Staes de bloemen van ronde-miss Petra van Loon en de beker van Henk Gulickx.

Van spellerèfke tot tweetoerige aftakas (4)

SJAAK KOOLS EN
ANTOON VAN TUIJL

In het vierde gesprek dat ik voer met Sjaak Kools gaan we op zoek naar oude bewoonde plaatsen in zijn geboortestreek. Sjaak woonde in zijn jonge jaren aan de Hoogstratensebaan. Vroeger was dat

niet als adres bekend. Het hele gebied werd Heesboom genoemd. Opa Koob Kools kwam van de Alphense buurtschap het Ven, gelegen tussen Baarle Boshoven en Alphen Boshoven. (Let op het verschil in schrijfwijze!) Hij kwam naar de Heesboom toen hij trouwde met Maria Jansen.

Goed boeren

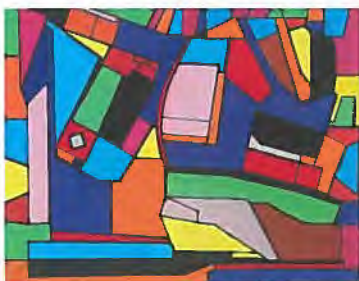
Maria Jansen woonde aan de Hoogstratensebaan in de boerderij die later het geboortehuis van Sjaak zou worden. Ze leefde daar samen met enkele ongetrouwde broers. Samen boerden ze een beetje. Uit oude familie verhalen weet Sjaak dat ze lang niet uit hun gemengde bedrijf haalden wat mogelijk was. Ze lieten soms – misschien wel naar oeroude gewoonten – een akker gewoon een jaar zomaar braak liggen. Nadat opa Kools zich eenmaal op de boerderij gevestigd had, verhuisden de broers. Opa Kools pakte het werk toen voortvarend aan en ging goed boeren.

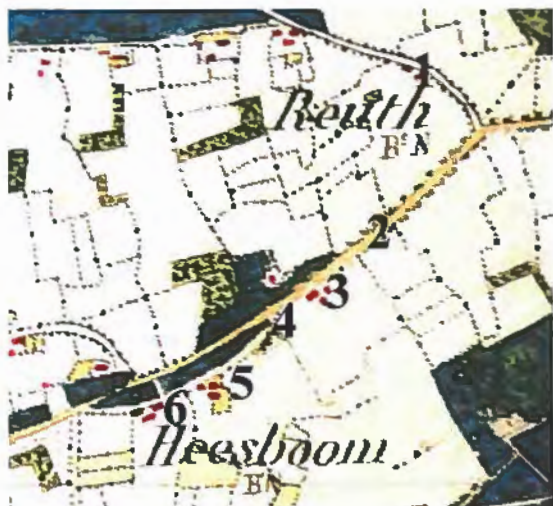
Nu we in een eerder gesprek al rondgekeken hebben op de boerderij van opa Koob en vader

Alfons Kools, ben ik ook benieuwd naar de familie van de moeder van Sjaak, Maria Willekens. Haar familie woont al lang in deze buurt. Sjaak vertelt hoe zijn moeder geboren is op een boerderij die een stukje van de Hoogstratensebaan verwijderd stond. Ik denk dan meteen aan het huis van Hein Tuijtelars. “Nee, dat klopt niet”, zegt Sjaak en hij meldt me iets wat ik helemaal niet wist. Hij weet uit de overlevering dat er vroeger twee boerderijen op enige afstand van de Hoogstratensebaan stonden. Die van de familie Willekens is verdwenen. Daarvoor in de plaats werd aan de weg een nieuwe boerderij (die van Chat Willekens tegen de Dektstraat) gebouwd.

Oude kaarten

Op een oude kaart (ca. 1840) kijk ik dit na. Waarachtig; even voorbij de plaats waar het weggetje van de Reuth naar rechts gaat, loopt een klein zandpad schuin naar links, maakt een flauwe bocht waarmee het weer op de Hoogstratensebaan terecht komt. Aan dit weggetje staan twee boerderijen ingetekend. In de tweede boerderij woonde dus de moeder van Sjaak in haar vroegste jeugd jaren. Toen ze vijf was, verhuisde de familie Willekens naar het Hoogeind. Later

Op de oude kaart zien we: het boerderijtje op de Reuth (1), de Hoogstratensebaan (2), de boerderij van de familie Kools (3), plaats van de grote beuk en begin van het zijweggetje (4), de boerderij van Hein Tuijelaars (5), de verdwenen boerderij (6).

boerde Frans Willekens daar. Een monumentale beuk in de hoek van een akker, getuigt tot op de dag van vandaag waar dat weggetje begon.

Nu we toch in dat zijpaadje zijn, vraag ik Sjaak of hij Hein Tuijelaars, de bewoner van de eerste boerderij, gekend heeft. Sjaak weet nog heel goed dat deze man daar

als een soort kluizenaar leefde. "Volgens mij at die man niet genoeg", denkt Sjaak. "Hij was zo mager". Hein boerde zelf niet, volgens Sjaak, al had hij veel grond. Die verhuurde hij aan boeren in de buurt.

Ik herinner me dat ik Hein Tuijelaars een aantal keren gezien heb wanneer hij op zijn oude fiets in het dorp kwam om boodschappen te doen. Ik zie nog hoe hij dan een juten zakje, waarin kennelijk een doos of kistje zat, vastgebonden op zijn fiets bij zich had. Het gerucht ging dat hij veel geld bezat en dat altijd zelf bewaarde.

Zo kon het gebeuren dat onverlaten op een avond bij hem binnendrongen en de weerloze oude man zwaar mishandelden. De politie deed nog een voorzichtige poging om informatie te verkrijgen van het slachtoffer. Zijn laatste woorden waren blijkbaar: "Wa'ge nie zeker wit, kunde nie veur de waarheid

De monumentale beuk

vertellen". Hij overleed kort daarna in het ziekenhuis.

De oude hoeve is later verkocht. Sjaak meent te weten dat een directeur van het Huis van Bewaring in Rotterdam de eigenaar werd. Die heeft de antieke boerderij prachtig gerestaureerd. Lang heeft hij er niet van kunnen genieten. Op zeker moment brandde het huis tot de grond toe af. Het gerucht van brandstichting gonsde door de buurt. Daders van de overval en van de brand werden volgens Sjaak nooit gevonden.

Uit een sprookje

Zo'n geheimzinnige brand heeft zich in de woonomgeving van Sjaak nog eens voorgedaan. Op de Reuth, strak tegen de weg, stond vroeger een heel oud laag eeuwenoud boerderijtje. Pro Kuylen heeft er gewoond, vertelt Sjaak. Dat was de vader van Wies, zijn oma. Vrouwke Van den Biggelaar heeft ook nog in dit huisje gewoond. Na haar werd het bewoond door de heer Sok en Annet de Lange. Hij

Huidige semibungalow waar vroeger het oude boerderijtje stond.

was kunstschilder en docent aan de kunstacademie in Den Haag. Zij werkte bij de radio in Hilversum. In hun tijd werd het huisje zorgvuldig gerestaureerd. Het leek nadien zo uit een sprookje te komen. Die schoonheid was echter ook van korte duur. Tijdens afwezigheid van de bewoners brandde het monument op een late zomeravond in 1965 helemaal af. Sjaak weet zich nog heel goed te herinneren dat er

een heel hoge vuurkolom te zien was. Vanuit Baarle-dorp, Ulicoten en Chaam was deze brand te zien. Sjaak meldt dat ook hier sprake geweest moet zijn van brandstichting. Zo ging het gerucht door de buurt.

Beide afgebrande historische monumenten werden niet in de oorspronkelijke staat herbouwd. Er verschenen modern vormgegeven huizen.

Het moderne huis, waar vroeger Hein Tuijtelars woonde.

Kweekgras (25)

'KRUIDENVROUWTJE'
JEANNE MEEUWESEN

Het kweekgras met zijn onuitroeibare lange wortelstok is wel een plaag voor de tuiniers, maar blijkt toch ook te behoren tot die kruiden, die hardnekkig de nabijheid van mensen blijven zoeken, omdat kweekgras de mensen iets te geven heeft.

Omdat het voor de mensen nodig is, omdat het een tekort bij de mensen kan aanvullen.

Het gras in het algemeen is een mensenvriend. Het volgt de mens overal, hetgeen wij duidelijk kunnen zien daar waar een stad wordt uitgebreid in de oude heidevelden. Langs de rand van de bebouwing verschijnt dan gras tussen de heidebegroeiing en dringt de hei steeds verder terug. Want de hei is een zeer oud kruid, dat de eenzaamheid liefheeft. Het kan niet meer gedijen waar te veel door mensen gelopen wordt. Het gras daarentegen begeleidt de mens. Vele huisdieren van de mens zijn dan ook graseters. Ook poezen eten gras als zij zich niet geheel wel voelen en ze eten dan bij voorkeur kweekgras.

Het kweekgras bevat ondermeer grassuiker of triticine, een koolhydraat en het is een eerste klas diureticum: het drijft de urine af.

Goed tegen allerlei kwalen

Men kan thee zetten van het verse kruid of van het gedroogde gras. Het beste is een koud en warm aftreksel te combineren. Men zet 's avonds een eetlepel kweekwortel met een halve liter koud water neer en schenkt dit 's ochtends af. Op de kweekwortel giet men een halve liter kokend water en laat dit een kwartiertje trekken. Daarna zeven en de twee aftreksels mengen en in de loop van de dag opdrinken (de beste methode bij alle wortels, daar deze niet zo gauw hun krachten loslaten).

Deze thee is goed bij waterzucht, jicht, reuma en voor de reiniging van blaas en nieren wanneer die niet in orde zijn. Bij kinderen ook tegen rachitis, bij katar en bij

verslijming van de luchtwegen. Het extract van de wortel blijkt een goed voedingsmiddel te zijn voor suikerzieken. Drie delen extract met één deel gedestilleerd water levert de kweekhoning op. Wie de tijd heeft kan zulk een extract maken door één deel kweekwortel op zes delen koud water een etmaal uit te trekken. De twee aftreksels mengen en laten staan. Het heldere deel afgieten en opkoken. Indampen tot een dun extract.

Het kweekgras is tegelijk voedsel en medicijn. Daarom bij uitstek geschikt voor zwakke gestalten, die een tekort aan levenskracht vertonen of al bezig zijn aan een afbreukproces. Het is ook goed voor geslachtenlange degeneratie, zoals bij tuberculose, kinderen die gauw aan opgezwollen klieren lijden, bij gewricht- en spierreuma, bij gestalten van kouwelijke stiltzitters bij wie de stofwisselingslakken - vooral de zuren - te weinig worden afgevoerd. Voorts voor klieren en nieren die sloom zijn en die bijgevolg lijden aan katar (reinigingsprocessen door de slijmvliezen) en eczemen, als nooduitgangen van het vervuilde lichaam.

Het kweekgras bevat, behalve de reeds genoemde suiker en andere koolhydraten, ook eiwit, slijm, fosforzuur, kali en rijkelijke vitaminen A en B. Het verzacht dus ontstekingen door het slijmgehalte,

terwijl het de kwade stoffen door zweet en urine uitdrijft en het lichaam versterkt door toevoer van vitamines en mineralen.

Het verse sap is natuurlijk het meest actief. Ook andere grassoorten zoals kropaar met zijn dikke stijve en ruwe stengels, reinigen nieren en blaas. Het kauwen van gras en het drinken van grasthee helpt tegen het zuur.

Heerlijk slapen in de wei of in het hooi

Als u last zou hebben van zuur op een kampeertocht ver van drogist en apotheek, weet u dus raad. Een kussentje van graszaad geneest fistels.

Bloeiend gras werkt slaapverwekkend door de etherische olie in de bloempjes. Men slaapt dan ook nergens zo heerlijk als in de bloeiende wei, op het vers gemaalde gras of in het hooi.

Hooibloemkuren

Baden met hooibloemen kan men ook thuis nemen. Men koopt ze gedroogd of veegt maar wat bijeen op het weiland. Voor een hele badkuip heeft men een kilo nodig. Voor een zitbad een half pond. Men zet ze met ruim koud water op, laat ze een half uur doorkoken, zeeft ze door een doek en voegt het aftreksel bij het badwater. Men kan er ook een wikkeltje in dopen.

Tegen reuma werkt de zogenaamde hooizak goed. Men vult een sloop met een halve emmer hooi, naait de zak dicht en met een band aan een punt van de zak legt men die zak in een emmer. Daarna giet u er kokend water op, en laat de zak vijf minuten liggen. Daarna trekt u de zak aan de band uit de emmer, laat die uitdruppen en drukt die daarna nog eens stevig uit. Is de zak niet meer heet, dan schudt

men de sloop in een kussenvorm en legt die op de reumatische plek. Daarover een linnen en dan een wollen wikkeltje. Na een half uur of langer afnemen, lauw of koel nawassen en droog wrijven.

Zulke hooibloemkuren werken uitstekend als bloedreiniging en zuurafrijving. Bij jichtknobbels aan de handen, houdt men deze in een heet hooibloembad.

Zo zie je maar dat die verachte panen zoals wij ze noemen, zeer goede eigenschappen hebben en de moeite waard zijn om uit te proberen.

Ik hoor van jullie graag eens de uitslag!

Groetjes,

Jeanne

Zuster Ancilla Willekens vierde haar 50-jarig professiefest

JAN WILLEKENS

Afgelopen 30 april herdacht Zuster Ancilla (Wies) Willekens het feit dat zij 50 jaar geleden haar professie deed bij de Zusters Dominicanessen in Voorschoten.

Na een viering met de andere zusters in het klooster werd dit heugelijke feit op zondag 5 mei binnen de familiekring gevierd in het moederklooster aldaar.

De viering van dergelijke jubilea is in deze tijd vrij zeldzaam, reden te meer om het met haar op een fijne manier te herdenken.

Zuster Ancilla bij haar jubiteum met de felicitatiemap van de familie.

Hoogstratensebaan. Daar aanschouwden Jeanne, Maria, Annie en Jos het levenslicht.

Wies volgde de lagere school bij de zusters Dominicanessen. Na de zevende klas werd de huishoudschool gevolgd, daarna was het als oudste meewerken thuis. Wel heeft zij enige tijd als huishoudelijke hulp gewerkt bij de families Vaigaeren, van Tilborg en Denis.

Rond de tijd dat ze achttien werd begon het bij haar te kriebelen en kwam de gedachte op om zuster te worden. Ze heeft dat nooit echt hardop naar buiten toe uitgesproken. Na vier jaar kwam het definitieve besluit, zij wilde intreden bij

Wies werd op 24-02-1938 geboren op de boerderij aan de Hoogstratensebaan (destijds ook Heesboom), ook broer Frans kwam daar ter wereld. De familie verhuisde later naar het Gorpeind, zus Corrie werd daar geboren. Tijdens de bevrijding brandde de boerderij tot de grond toe af. Enkele jaren kon men inwonen bij oom Jos Willekens op het Hoogeind waar Jan ter wereld kwam. Later verhuisde het gezin naar een in ondertussen gebouwde noodboerderij aan de

Het gezin Willekens. V.l.n.r.: Corrie, moeder Jo, Jan, Annie (+), Maria, vader Toon, Jos, Jeanne, Wies, Frans.

de Zusters Dominicanessen. Op 8 september 1960 vertrok zij naar Voorschoten en op 29 april 1961 werd ze ingekleed. Zij koos voor de zustersnaam Ancilla. Vijftig jaar geleden deed zij op 30 april 1963 haar kleine 'tijdelijke' professie voor de tijd van drie jaar. Op 30 april 1996 volgde weer een 'tijdelijke' professie voor de tijd van 2 jaar en op 30 april 1968 heeft zij de eeuwige professie gedaan.

Na de gebruikelijke tussentijdse jubilea was het dus afgelopen 30 april zo ver: 50 jaar geleden had ze de eerste professie gedaan. Dat zij koos voor de Orde van de Dominicanessen was niet vreemd. Het lager onderwijs voor de meisjes in Baarle-Nassau was, zoals gezegd, in handen van die kloosterorde. Heel veel meisjes uit Baarle deden dezelfde keuze. Zo waren er ook twee tantes van Wies, zuster Angela (Cor) Meeuwesen en zuster Concordia (Ciska) Willekens toegetreden, evenals de zussen Albrica en Mechtildes Olieslagers van Boshoven en zuster Magdala Havermans van Loveren. Ook van de families Bernaerts, Peters en Gulickx uit Baarle waren eerder meisjes ingetreden in deze

orde. Behalve zuster Ancilla zijn zij allen inmiddels overleden. Na het overlijden worden zij bijgezet op de begraafplaats bij het moederklooster. Op dit moment zijn er nog 68 zusters in leven, slechts zeven zusters zijn jonger dan Wies. De meeste kloosters in Nederland zijn gesloten en verkocht. Het moederhuis in Voorschoten is ingericht als centrale opvang en als verzorgingshuis voor hulpbehoevende zusters.

Waarom wilde Wies zuster worden?

Zij voelde het als een echte roeping en zij heeft er nooit enig gevoel van spijt van gehad. Nog steeds staat zij ten volle achter haar keuze. Thuisbezoek was pas toegestaan vanaf anderhalf jaar na haar eerste professie. Tegenwoordig wordt daar vrij mee omgegaan, een keer of zes per jaar wordt Baarle aangedaan. Ook vakanties in Ouddorp en buitenlandse reizen, o.a. naar Polen en Italië, hoorden en horen er bij. Ook de kleding veranderde in de tijd. In de beginperiode werden door alle zusters de officiële lange zusterskleding gedragen. Begin jaren zeventig veranderde dit al naar

iets kortere kledij en tegenwoordig wordt door veel zusters de gewone burgerkleding gedragen. Echter, bij interne jubileumvieringen wordt door alle zusters de officiële kleding gedragen.

Wat deed Wies tijdens haar leven in het klooster?

Tot september 1979 is zij in Voorschoten gebleven en werkte daar in de keuken. Daarna verhuisde zij naar Schiedam, werkte er ook in de keuken en zorgde voor de inkopen. Ook in Reuver in Limburg was een klooster en vanaf oktober 1989 was zij daar gastenzuster en was werkzaam bij de receptie. Vanaf januari 1993 tot nu is zij weer in het moederklooster in Voorschoten. In de beginperiode verzorgde zij daar o.a. de ontvangst en de begeleiding van zusters die vanuit de andere kloosters daar een periode op vakantie kwamen. Zo ook was er de mogelijkheid voor familieleden om daar een aantal dagen te logeren, hiervoor was een aparte vakantiebungalow ingericht. Nu is zij gastvrouw en helpt ook, waar nodig, bij de receptiebalie. Naast de vele oudere zusters welke

Zuster Ancilla met de twee tantes: Links Zr. Angela (Cor) Meeuwesen, rechts Zr. Concordia (Ciska) Willekens.

Wies toen ze 50 werd.

er verzorgd worden zijn er ook een vijftal oudere paters Dominicanen woonachtig in het klooster. In de mooie kapel wordt enkele malen per week de H. Mis opgedragen. Op de andere dagen wordt drie maal per dag het koorgebed gedaan en worden er hymnen en psalmen gezongen. Voor de dagelijkse verzorging en veel andere werkzaamheden is er heel veel extern personeel in dienst. Vroeger was er ook een grote boerderij bij het klooster, nu worden er nog wel volop groenten geteeld in de tuin-derij. De zusters zelf moeten ook wel eens gezamenlijk peulen en spruitjes schoonmaken.

Hoe ziet zij de toekomst?

Het aantal zusters neemt gestadig af, het moederklooster fungeert nu dus als centrale plaats en als verzorgingshuis voor de hulpbehoevende zusters. In de toekomst zal dit laatste ook voor leken mogelijk zijn. Op dit moment wordt er al de moeder van een van de zusters verzorgd, zij is 106 jaar oud. De congregatie zal ophouden te bestaan als alle zusters zijn overleden. Wel zijn er al een jaar of tien leken Dominicanen mannen en vrouwen die ook hun professie doen. Zij gaan echter wel gewoon in hun gezin en in hun werkkring verder. Er zijn bijeenkomsten met de Dominicanen en Dominicanessen. De Dominicaanse spiritualiteit zal dus op enige wijze blijven voortbestaan.

Waarom en wanneer werd Wies lid van onze heemkundekring?

In de periode na de geboorte van prinses Amalia had zij de speciale Van Wirskaante, welke daar

aan gewijd was, gelezen en haar belangstelling voor de vereniging was daarmee gewekt. In Van Wirskaante zijn veel artikelen voor haar herkenbaar. Het boekje deed dan ook zijn ronde toen er nog meer zusters uit Baarle in het klooster waren. Ook de nieuwsbrief en de website worden gevolgd.

Afsluitend

Het was een mooie gelegenheid om met dit artikel onze nieuwe rubriek Bijzondere Gebeurtenissen te openen. Amalia wenst Zuster Ancilla een goede gezondheid en een fijne verdere tijd toe in Voor- schoten. Het ga je goed!

Het klooster in Voor- schoten.

Wie oh wie staan er op deze foto's?

ANDRÉ MOORS

In deze rubriek deze keer twee foto's. Weet u wie/wat op de foto's te zien zijn/is?

Als u informatie hebt, neem dan s.v.p. contact met mij op.

Dat kan via mail (amoors@planet.nl) of via telefoon (vanuit Nederland 013 507 9556, vanuit België 00 31 13 507 9556).

Een van de foto's, die gemaakt is ter hoogte van het St. Annaplein kijkrichting Singel, werd mij toegestuurd door Ad Kuijpers. Hij vond de kaart van Baerle via internet bij

een handelaar in Parijs.

Ad: "We verzamelen al bijna veertig jaar, maar hebben deze nog nooit gezien. Ik ben erg benieuwd naar het gebouw waar de vlaggenstok uit steekt. De kaart is verstuurd in 1923 naar Parijs en geschreven in een taal van de Balkan.

Het lijkt wel een tijdelijk kantoor of schooltje net na de eerste wereldoorlog.

Wie kan mij verder helpen?"

Op de andere foto staat een oud maar kras, prachtig gekleed echtpaar. De namen zijn ons echter onbekend alsook het jaartal waarop de foto is gemaakt. Wie helpt ons verder?

OOGSTMAAND.

De blijde hoop bedroeg ons niet:
 Wat Bloeiemaand toezel in 't verschieft,
 Rolt Oogstmaand uit langs beemd en dreven,
 Wat haalt de woeker, dien gij gaast,
 Gij, mijnen, waar men goud uit graaft!
 Bij dien de voren geven?

't Gewas schoot heerlijk uit en op:
 't Was ééne bloem en ééne knop
 En veld en boogert ééne gaarde.
 Hoe zwol de vrucht, hoe rijpte 't ooft
 Ons voor den voet en over 't hoofd
 En in en boven de aarde!

TOLLENS.

Een mooie uitbeelding van de 'rijkdom' van de zomer en de oogsttijd in een prent, gevonden in een oud tijdschrift.

BAARLE'S NIEUWS EN ADVERTENTIE BLAD

WEEKBLAD VOOR BAARLE-NASSAU-
HERTOG EN OMSTREKEN

UITG. ELECTRICHE DRUKKERIJ
DE JONG BAARLE-NASSAU

32e Jaargang

9 JANUARI 1937

No. 2

't Baols Krantje (5)

ANDRÉ MOORS

*Ook in dit nummer van Van Wirs-
kaante ziet u weer een compilatie
van leuke, bijzondere, opvallende
advertenties en berichten die
te lezen zijn in vroegere 'Baols
Krantjes'. Dit keer is de jaargang
1937 aan de beurt.*

Weer veel lees - en kijkplezier!

J. KRIJNEN-van Gils

Hoefsmid

Kapelstraat

Wenscht zijn klanten en begunstigers
een zalig en gelukkig Nieuwjaar.

BIGGEN TE KOOP

IEDEREN ZATERDAG voormiddag van 9—12
uur bij de

WED. P. OLISLAEGERS,

Singel

Ulicoten.

Z. H. Exc. de Bisschop van Breda heeft benoemd tot pastoor te Ulicoten den Zeereerw. Heer P. van Steen.

De Zeer Eerw. heer van Steen is voor zijn parochianen een bekende figuur, aangezien hij vanaf 1919 een tiental jaren kapelaan te Baarle-Nassau was. Vanaf 1928 was Z. E. kapelaan te Oosterhout parochie St. Jan.

Tijdens zijn verblijf te Baarle-Nassau heeft Z. E. door zijn humaan en vriendelijk optreden zich vele vrienden verworven. Ieder zal hem dus ongetwijfeld weer gaarne in onze gemeente zien terugkeren.

Wij heeten den nieuwbenoemden herder van harte welkom en wenschen hem een lang en zeer vruchtbaar pastoraat in zijn nieuwe standplaats.

BAERLE-HERTOG.

MILITAIRE OPEISCHINGEN

De Burgemeester van Baarle-Hertog brent ter kennis dat de commissie van toezicht voor paarden in deze gemeente zitting houdt, Kapelstraat, Dinsdag 16 Februari 1937 te 9 u. belg. tijd.

De commissie zal nazien:

de rijpaarden die op 1 Juni j.l. 3 tot 15 jaar oud waren;

de trekpaarden die, op 1 Juni j.l. 2 tot 15 jaar oud waren;

Hengsten moeten niet voorgebracht worden.

De dieren moeten vóór de commissie geleid worden door den eigenaar of zijn afgevaardigde die allen noodigen uitleg over de voorgebrachte dieren kan verschaffen:

De dieren moeten met trens of teugel, de zware trekpaarden met hun tuig voorgebracht worden.

Baarle-Hertog 12 Februari 1937.

De Burgemeester,

Dr. A. Govaerts.

Boerenleenbank Baarle-N.

Woensdag 20 en Donderdag 21 Januari van des morgens 8 tot 12 uur en des namiddags van 2 tot 7 uur gelegenheid tot afhalen van spaarvoorschot- en loopende rekeningboekjes.

Des Woensdags voor de hulsnummers met letter A en Donderdags voor de hulsnummers B. en D.

Allen worden vriendelijk verzocht op die dagen hun boekjes af te halen, daar deze niet op het kantoor mogen blijven.

De Directeur J. A. JACOBS.

TE KOOP

Een best werkpaard

keuze uit twee, 4 en 8 jaar oud en een partij MUSTAARD

MAX TUIJTELAARS,
Groot Bedaf, Baarle-Nassau.

TE KOOP

Een in beste staat verkeerende

platte wagen op gummibanden

met twee reservewielen compleet bij
AUG. KEUSTERMANS, Zondereijgen

Ingezonden.

WEERLEGGING.

Ondergeteekende Geerts Alfons, Tommel 233 Baarle-Hertog in antwoord op lasterlijke praatjes door zeker personen te mijne nadeele, verspreidt, houdt er aan volgende te verklaren.

Ik ben volledig in orde als gevolmachtigde van het vakverbond „Ik Dien“ waarvan ik immer en nog het vertrouwen geniet. Bewijzen daarvan zijn ten inzage van wie het begeert.

Wat de lasteraars betreft zij weten beter en kregen hiervan volledige mededeeling van den hoofdraad van het vakverbond.

Geerts A.

Wilt gij

VEILIG en VOORDEELIG
reizen met 'n prima 6 personen
wagen vraagt

Geerts Ulicoten, Telefoon 8

Ook weer reizen p. auto n. Lourdes dit jaar

KEURING VAN TREKHONDEN.

Burgemeester en Wethouders van Baarle-Nassau brengen onder de aandacht van belanghebbenden, dat eene algemeene keuring van trekhonden en hondskarren zal worden gehouden.

De houders van trekhonden in de gemeente worden bij deze opgeroepen hun trekhonden met de kar of karren, waarvóór of waaronder de honden als trekdier worden gebruikt, en het tuig, op Dinsdag 23 Maart a.s. des voormiddags elf uur aan de keuring of herkeuring te doen onderwerpen vóór het Gemeentehuis.

Het is verboden een hond als trekdier en een voertuig als hondskar te gebruiken, tenzij de hond en de kar door of vanwege den houder zijn onderworpen aan een laatstelijk uitgeschreven keuring of herkeuring, en daarbij voor gebruik onderscheidelijk als trekhond en hondskar geschikt verklaard.

Baarle-Hertog, 5 Maart 1937.

Burgemeester en Wethouders voornoemd:

De Secretaris,
H. v. Gompel

De Burgemeester,
H. J. M. Hofland.

BAERLE-HERTOG.

De Burgemeester van Baarle-Hertog herinnert de ingezetenen dat, luidens de gemeentereglementen het streng verboden is vuile huishoudelijke wasters uit te gieten, neer te storten en te laten loopen op straten, wegen en pleinen en er voorwerpen neer te leggen die uitwasemingen kunnen veroorzaken.

Iedereen moet begrijpen dat zulks niet past, in strijd is met de zuiverheid en zindelijkheid der straten en pleinen, en nadelig voor de algemeene gezondheid.

Ik reken op de goede medewerking der bevolking om overal in de gemeente de hoogst mogelijke zuiverheid en zindelijkheid te betrachten.

De Burgemeester,
Dr. A. Govaerts.

BIJ PAUWKEI

Specialiteit in Regenmantels

Wij hebben regenmantels en jassen in alle alle maten, kleuren en prijzen

Kinderregenjassen vanaf

frs. 45.--

Damesregenmantels vanaf

frc. 90.--

Heerenregenjassen vanaf

frc. 100.--

Ruime sortering Iederen heerenjassen.

Beneden alle concurrentie.

Echtgen CORNELISSEN
MOLENSTRAAT, BAARLE

EVEN LACHEN.

Dokter: Gaat het niet wat beter met uw man juffrouw.

Juffrouw: Neen, dokter, ik geloof dat er ernstig gevaar is, hij heeft geheel den nacht geroepen: water, water!

Dokter: Welnu, hij zal dorst gehad hebben.

Juffrouw: Dan had hij wel geroepen: bier, bier, bier!

o—o

Bezoekt

onze nieuwe winkel in BALATUM, COCOS en TAFELZEIL. Grootte keus in BEHANGSEL- en KASTPAPIER, VERVEN en alle soorten BORSTELWERK, SCHOOLBEHOEFTE en alle WASCH- en SCHOONMAAKARTIKELEN. Alles aan scherp concurrerende prijzen.

Beleefd aanbevelend,

WILLEM v. d. SLUIS
SCHILDER
MOLENSTR. 89, Baarle-Hertog-Nassau.

Naar de Bloembollenvelden per Autobus Franssen.

Op ZONDAG 2 MEI a.s. Prijs f 2.25. Tijdig
aanmelden voor Donderdag 29 April bij den
ondernemer.

Begravenisfonds „DE LAATSTE EER“.

DOEL.

De nabestaanden alle zorgen en kosten te voorko-
men bij een mogelijk sterfgeval.

Correspondent: J. L. DE ROOIJ
Stationstraat 59 a. Tel. 30. BAARLE-NASSAU.

B E R I C H T .

Ondergeteekende, erkend installateur
P.N.E.M. beveelt zich beleeft aan voor
alle voorkomende werkzaamheden op het
gebied van **Electriciteit**; zooals **Kracht-
Licht- en Zwakstroom installaties.**
Tevens het beste en voordeeligste adres
voor vakkundige reparatie van alle radio
merken. Aanbevelend.

H. VAN DEN BURG,
Erkend Installateur **P. N. E. M.**
Oosteind 245 A, Baarle-Nassau

Voor het **INBINDEN**
van **BOEKEN** zijn
wij het voordeeligst.

DRUKKERIJ — BINDERIJ
WED. T. DE JONG & ZN.

WILLEM VAN GOOL

Chaamscheweg A 90

(Hoek van Gilsestraat),

belast zich met levering en onderhoud van alle
voorkomend **TIMMERWERK** aan concu-
reerende prijs.

Tevens het goedkoopste adres voor alle soorten
**MEUBELEN, HUISHOUDELIJKE ARTI-
KELEN.** Het adres voor **SCHOONMAAK-
BENODIGHEDEN.**

Beleeft aanbevelend,
WILLEM VAN GOOL

DUIVENSPOORT.

Zondag hielden de gecombineerde duivenbon-
den De Bonte Duij en De Valk een vlucht uit
Hal. Afstand 92 Km. In concours 156 duiven.
Gelost om 12 uur 20. Eerst aankomende 1.53,20
De laatste prijswinnende om 2.22.36 uur.

De prijzen werden als volgt behaald:

Aug. Willekens 1 33 P. Jansen 2 11 Fr. Ver-
mondon 3 Ch. van Olmen 4 8 39 43 Sooi v. d.
Flaas 5 A. Adriaensen 6 40 A. van Loon 7 15 31
A. Leemans 9 13 32 47 Spapen 10 22 24 Adr.
Verheijen 12 17 Fons van Rooij 14 18 45, Adr.
Verschuieren 16 29 48, Corn Bruus 19, Fr. van
Rooij 20, Ch. Bruurs 21, J. Bruurs 23, H. Wou-
ters 24 28 51, L. v. d. Broek 25, A. de Laet
26 49, A. v. d. Lint 27, Cebrs. de Zwart 30 38,
C. Geertst 34, L. van Rooij 35 52, Ch. v. Loon
36, J. v. d. Brandt 37, A. Verhoeven 41, A.
Bernaerts 42, H. Klaasen 46, A. Willems 50.

TERSTOND TE HUUR

Woonhuis met tuin

groot te zamen ong. 20 Aren aan den CHAAM-
SCHENWEG A 121 te BAARLE-NASSAU.
Het woonhuis wordt geheel verbeterd en opnieuw
beschilderd en behangen. Huurprijs f 2.50 p. week
Te bevragen bij den Heer J. JACOBS, architect,
te Alphen (N.-Br.)

ERKEND.

Door de P. N. E. M. is erkend als installateur
H. v. d. Burg, Oostend 245 A Baarle-Nassau.

NIEUW TOONEEL.

Openbare verkoop van een WINDGRAANMOLEN te Baarle-Nassau.

NOTARIS VAN LIEMPT te Gilze, zal te Baarle-Nassau prov. op Woensdag 26 Mei '37 ten koffiehuije De Engel van C. Verheijen en finaal op Woensdag 9 Juni 1937 ten koffiehuije Het Hof van Holland van de Wed. P. Olislaegers telkens om 3 uur nam., ten verzoeken van den heer F. W. THEEUWES te Baarle-Nassau.

Publiek verkoopen

diens goed onderhouden **burgerwoonhuis met Windgraanmolen** in volle bedrijf met electro motor van 18 P. K. met **bouwterrein** en **tuin** staande en gelegen aan den Alphenschen weg te Baarle-Nassau kadaster Sectie C nummers 1035 en 1266 groot 18 Aren 80 centiare.

Aanvaarding: 15 Juli 1937 behalve de betaalde grond, die kan worden aanvaard na ruiming der vruchten in 1937.

Betaling: 1 October 1937.

*Het vertrouwdste
en goedkoopste
adres voor reparatie aan Uw
Auto, Motor of Rijwiel
vindt U in de
Molenstraat bij
L. BROSENS,
BAARLE-NASSAU.
Dag en nacht geopend.*

NUTTIGE WENKEN.

Een weinig zout op een versche inktvlek gelegd, doet deze verdwijnen.

o—o

Houdt bij het schillen van uien een kurk in den mond; uw oogen zullen dan niet tranen.

o—o

BEKENDMAKING

Door ondergeteekende moet geprotesteerd worden tegen de lasterpraat door zgn. concurrenten rondgestrooid te weten:

1e Dat hij iemand iets ook maar te kort heeft gedaan op incasso gebied, ten nadeele van de Pfaff. Mij. Volledige correcte afwerking is steeds geschied en zijn hierover de noodige gegevens voor iedereen ter inzage. Aanklacht over deze uitlatingen zijn aan de politie hier ter plaatse ingediend.

2e Dat ondergeteekende ontslag heeft genomen en dit ook heeft verkregen — redenen hiervoor waren speciaal dat geen vrijheid van handelen gegeven werd in den verkoop van merk-naaimachine.

Wij brengen het geacht publiek nog eens onder de aandacht en houden ons aanbevolen voor de levering van 1e soort naaimachines als

LADA, PFAFF, enz.

tegen de scherpst concurrerende prijzen. Alle onderdeelen steeds voorradig. Vakkundige hulp steeds gegarandeerd.

EM. v. PUIJENBROEK

TE KOOP

Een ondermans paard,

mak in en bij alles bij

H. PAULUSSEN,

A 150, Looveren, Baarle-Nassau.

EVEN LACHEN.

Kinderen staan naar houtzagers te kijken. Dat is zeker de grootste zaag van de wereld, zegt Jefke.

Neen, zegt Marieke, — onze pa zegt dat ons moe dat is.....

o—o

't Was schriftelijk examen. Een der vragen luidde: Wat weet ge van de beweging der aarde.

Flipsen antwoordde als volgt: De aarde draait per dag 365 maal om haar lengteas. Van dat werk zweet ze en dat heet dauw.

o—o

EVEN LACHEN.

De oude vriendelijk-uitziende dame wandelde in het park, toen er twee rekels van jongens naar haar toekwamen, jochies van een jaar of tien.

Mevrou, zei de oudste, me kleine broertje kan allerlei dieren nadoen. As u ons nou een dupple geeft gaat ie een kip nadoen!

Tjongejonge, zei het vriendelijke dametje, en wat gaat hij dan doen, kakelen.

Weinee, zei de oudste verontwaardigt, kakelen daar is niks an! Hij zal een worm opeten.

o—o

Telefoonabonné (woedend): Het is gewoon een schandaal! Mijn telefoon is al een maand defect en jelui hebben niet eens notitie genomen van mijn schriftelijke klacht!

Inspecteur: Toch wel meneer! We hebben u dadelijk opgebeld om te hooren wat er aan de hand was, maar we kregen geen gehoor!

o—o

Hein is een geweldig liefhebber van drank, maar hoort dit niet gaarne zeggen. Op een avond zit hij met Koos te zaam en de borrel ontbreekt weer niet. Koos meent zijn vriend te moeten waarschuwen: Zeg Hein, dat is al weer je vierde glaasje!

„Nou, wat zou dat?“ bromt Hein. „Je wilt toch zeker niet zeggen, dat ik 'n dronkaard ben?“

„Heelemaal niet“, geeft Koos toe. „Maar als ik een flesch cognac was zou ik toch niet graag met jou alleen in een kamer zijn!“

REEBOK GESCHOTEN.

Woensdagnamiddag te circa half twee hielden de heeren jagers J. de Bont en Louis Rombouts op hun jacht terrein aan de „Planken Hrak“ gelegen aan de Hoogstraatsche baan een soort drijfjacht alwaar door voorbijgangers een reebok was waargenomen. In vereeniging met de drijvers de heeren L. Nuyten en D. Wouters gelukte het de jagers al spoedig den reebok onder schot te krijgen, en door een raak schot van de heer J. de Bont stortte het dier doodelijk verwond neer. Men kan de blijdschap der heeren jagers, wien zoo'n buit van niet minder dan 35 kg. in handen viel, begrijpen.

De jagers J. de Bont en Louis Rombouts onze gelukwenschen.

HUWELIJKSFEEST PRINSES JULIANA.

In aansluiting op het vorige week gepubliceerde programma inzake de plaatselijke feestviering bij het huwelijk onzer geachte Prinses Juliana volgt hieronder de route waar de stoet

Optocht en Defilé. Opsteking Alphenscheweg om 1 1/2 uur te beginnen ongeveer bij de Wed. Rysbosch. Vandaar naar: Singel, Kerkstraat, Katerstr., Van Gilsestraat, Chaamscheweg, Nieuwstraat, Singel, Molenstraat (2 maal) tot Singel.

Het defilé zal plaats hebben vóór het Gemeentehuis als de stoet vanaf Nieuwstraat gaat naar Molenstraat.

De feestrede zal door den Burgemeester worden uitgesproken na afloop van den optocht zoodra alle vereenigingen op de Singel staan opgesteld.

Fakkeloptocht: (Na afloop vuurwerk te pl.m. 7 1/2 uur.)

Opstelling in de Singel, vandaar naar: Nieuwstraat, Chaamscheweg (tot stroohulzenfabriek) 2 maal, Stationstraat, Kerkstraat, Schoolstraat tot Singel.

Opgemerkt zij nog dat de opening der feestelijkheden door klokgelui en bazuingeschal een half uur is verslaat en dus zal plaats hebben te 7 1/2 uur.

Wij verwijzen nogmaals naar het gepubliceerde in het vorig nummer omtrent het uitsteken der vlaggen enz. waarbij naar wij hopen op de gevraagde medewerking kan worden gerekend.

Baarle-Nassau, 30 December 1936.

Het Oranje-Comité,

Maandag 21 Juni 's avonds 7 uur GROOTE VERLOTING van de tombola der hondenclub bij **Alfons van Rooij**

Café Tommel

Baarle-Hertog.

De nummers welke een lot treffen zullen bekend gemaakt worden.

NAAISCHOOL en KNIPLES

1 Sept begint de naaischool en kniples met opleiding voor het diploma lingerie en costumière. Nieuwe leerlingen kunnen zich voor 31 Aug. opgeven bij de ZUSTERS DOMINICANESSEN ALHIER.

TE KOOP

Witte poelies bij
JAC. VAN DEN BRANDT,
Looveren Baarle-Nassau.

ULICOTEN.

OPENING VOETBAL U. V. C. TE ULICOTEN.

Zondag dan zal ons nieuwe Voetbalterrein geopend en plechtig Ingezegend worden. Daarna zullen de eerste Elfballen van S. C. O. te Oosterhout en Gilze tegen elkaar een openings wedstrijd spelen.

Het belooft een mooie wedstrijd te worden. S. C. O. is ongeslagen Kampioen der 2 de Klas I. V. C. B. en tot nu toe ongeslagen in de Promotie wedstrijd voor de eerste Klas. Te begrijpen dat Gilze hen gaarne zal trachten de eerste nederlaag toe te brengen.

We hopen op talrijke aanwezigen van Ulicoten en Baarle-Nassau en Chaam en Gilze en Oosterhout. Vooral Ulicoten moet in grote getale opkomen om hun nieuwe club te steunen. Alie begin is moeilijk en de kosten zijn in het begin groot. We hopen ook dat tal van toeschouwers ook donateur zullen worden.

Laten we hopen op een mooie wedstrijd en vooral mooi weder.

Het Bestuur U. V. C.

ZONDEREIJGEN.

TOONEELKRING B. J. B.

Zondag 21 November gaf b. g. tooneelkring in de Zaal St. Rumoldus een prachtig geslaagd tooneelfest.

Opgevoerd werd een mooi tooneelstuk van Jan Grosfeld in drie bedrijven „Een zwerver kwam”. De hoofdpersonen Kobus Harm (L. Adriaansen), Chrls v. d. Horst (J. Verhoeven) Toon Harm (Pol Adriaansen) De Zwerver (Jan Huybrechts) waren ten voile voor hun taak berekend.

Na de pauze werd een leuke klucht vertoond, getiteld „Een kwartier theorie in de krijgskunde” welke ook ten zeerste bij het talrijke publiek, — de zaal was eivol — in den smaak viel.

Voor de muzikale afwisseling zorgde op keurige wijze de Kon. Harmonie St. Remi.

(Bakker Jan)

KONINKLIJKE HARMONIE „ST. REMI” BAARLE-HERTOG-NASSAU.

TOONEELUITVOERING

TE GEVEN DOOR DE

TOONEELAFD. DER KON. HARMONIE

IN DE ZAAL ST. REMI OP ZONDAG 14 NOVEMBER DES NAM. HALF VIER VOOR DAMES EN OP MAANDAG 15 NOVEMBER DES AVONDS HALF ZEVEN VOOR DE HEEREN.

PROGRAMMA:

1. Openingsmarsch door de Harmonie
2. THALOSSA, ouverture Jean Preckher

3 ROEPING

Drama in een bedrijf.

Personen:
GROTVADER Jac. Druwers
VADER Alf. Ollslagers
ZOOH M. Wouters
BUURMAN J. Gulckx

- 4 LEOPOLO III, solo de concert voor Tuba
L. Vermaelen.

5 DE VERLOREN ERFENIS

Blijspel in drie bedrijven door J. Billege.

Personen:
APPELS Alf. Ollslagers
THEO, neef van Appels J. Van Heeren
KOGGEBORST, huisdieraar J. Gulckx
WILLEM, electricien Adm. Dolehaut
JAN, knecht Jac. Druwers
TEUN, boertje, vader van Willem M. Wouters
KLAAS, vriend van Teun Lee. Delahaut
KNORREL, ten haer Alf. Goerts
BRANDWEERLIEDEN

Pauze na het eerste bedrijf van het blijspel.

De pauze tusschen het tweede en derde bedrijf zullen door de Harmonie afgelisterd worden.

Eerstelidende Danstiers der Harmonie hebben vrijes toegang voor niet-leden zijn de prijzen der plaatsen f 0.40 1e Rang — f 0.25 2e Rang.

Er wordt peech op het sangegeven uur begannen.

De schoolkinderen — onder de 12 jaren sander gelidde — mogen niet toegelaten werden.

Pleatsappreken voor beide rangen op Zondag 14 Nov. en Maandag 15 Nov. van 11 tot 12 uur snt 10 cent.

HET BESTUUR

BAARLE-NASSAU.

BEKENDMAKING.

Burgemeester en wethouders van Baarle-Nassau, maken bekend, dat bij hun besluit van 7 October j. l. de vergoedingen voor het vervoer der brandspuit opnieuw zijn geregeld en nader zijn bepaald op f 2.50 voor het centrum, f 5 voor de naaste omgeving en f 10 voor de verder afgelegen gedeelten der gemeente.

Baarle-Nassau, 13 October 1937.

Burgemeester en Wethouders voornoemd.
De Secretaris, De Burgemeester,
H. v. Gompel. H. J. M. Hofland.

Activiteitenkalender

september t/m december 2013

September

- Zo 02 Open huis in het Heemhuis van 10.30 tot 12.30 uur met presentatie van de 27^e Heemkalender.
- Zo 09 Open Monumentendag. Thema is 'Het beste uit 25 jaar'. Een fietstocht langs hoogtepunten van eerdere Open Monumentendagen. Vertrek aan het Heemhuis om 13.30u.
- Za 21 Geleide wandeling in de Hilver. Vertrek 10.00 uur vanaf het Heemhuis.
- Za 28 Tentoonstelling en foto-presentatie 'Ulicoten' bij opening MFA Ulicoten. Aanvang 10.00 uur.

Oktober

- Zo 06 Open huis in het Heemhuis van 10.30 tot 12.30 uur.
- Zo 13 Presentatie WO I-boek 'Hoogspanning aan de

Belgisch-Nederlandse grens' en optreden van de West-Vlaamse folkgroep Folgazán met het programma 'De Grootte Oorlog van de Kleine Belg'. Plaats: De Wouwer in Ravels. Aanvang 14.00 uur.

Za 19 Wandeling in het kader van de 'Dag van de Trage Weg'. Opening 'Ommetje Baarle Noord'. Vertrek 10.30 uur vanaf de 'Poort van Baarle'.

Za 26 Lange Herfstwandeling. Vertrek om 09.00 uur aan het Heemhuis.

Di 15-22 Cursus WO I in Cultureel Centrum. Aanvang 19.30 uur.

November

Zo 03 Open huis in het Heemhuis van 10.30 tot 12.30 uur.

Di 05-12-19-26

Cursus WO I in Cultureel Centrum.

Za 09 Inwandelen 'Dodendraadpad'. Aanvang 13.30 uur Parochiezaal Zondereigen.

Do 28 Aanbieding van de 'Roggerentjes 2013' aan het gemeentebestuur van Baarle- Nassau.

December

Zo 01 Open huis in het Heemhuis van 10.30 tot 12.30 uur.

Di 17 Kerstviering vanaf 19.30 uur in de aula van het Cultureel Centrum.

Za 28 Winterwandeling. Vertrek om 09.00 uur vanaf het Heemhuis.

De West-Vlaamse folkgroep 'Folgazán' levert met haar programma 'De Grootte Oorlog van de Kleine Belg' een unieke bijdrage rond de presentatie van het boek 'Hoogspanning aan de Belgisch-Nederlandse grens' op zondag 13 oktober in De Wouwer in Ravels. Had u er graag bij willen zijn? Jammer. De zaal is met 350 plaatsen al geruime tijd volzet.

Ramen en deuren alu-pvc-hout
Zonwering-rolluiken-garagedeuren
Aannemingswerken - schrijnwerkerij

Haneveer b.v.b.a.

Wiekenweg 15 Baarle Hertog T: 0032-014-690000

MUSEUM VERGANEGLORIE

Turnhoutseweg 10A • 2387 • Baarle-Hertog • T: 014-699832

Aanleg en onderhoud van tuinen

Binnen- en buitenhuis
schilderwerk

Professioneel verfspuit werk
voor wanden en plafonds

Klussen in en om het huis

www.robvis.nl

+31 (0)6 11 287 280

Maatwerk

VOOR
elke cliënt

Mr. J.F.M. Bolscher
Netwerk Notarissen

Generaal Maczeklaan 40
5111 XC Baarle Nassau
T (013) 507 87 45
E notaris@bolscher.knb.nl

www.notarisbolscher.nl

Onbegrensde mogelijkheden

In het grensgebied van Nederland en België ligt Baarle-Nassau. Hier vindt u Koninklijke Drukkerij Em. de Jong: specialist in drukwerk voor de retail. Het familiebedrijf werd opgericht in 1906 en groeide uit tot één van de belangrijkste en meest omvangrijke drukwerkspecialisten van Europa. Van digitaal drukken tot vellenoffset op klein en groot formaat, rotatie-offset: heat-set- en krantenrotatie. Bij Koninklijke Drukkerij Em. de Jong vindt u alles onder één dak. Een succesvolle filosofie, die aansluit op de vraag van alledag. Betrouwbaar, snel en hoge kwaliteit tegen de scherpst mogelijke prijs.

**Koninklijke
Drukkerij Em. de Jong**

Visweg 8
Postbus 8
www.emdejong.nl

5111 HJ Baarle-Nassau
5110 AA Baarle-Nassau
drukkerij@emdejong.nl

088-6655555
Fax 013-5079100
014 - 690324